

SZAKMAI PROGRAM CSICSERGŐ BÖLCSŐDE

Készítette:
Leibingerné Németh Elvira

Készült: 2024.12.10.

Érvényes: 2026.12.10.

TARTALOMJEGYZÉK

Csicsergő Bölcsőde adatai.....	4
Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület	5
Jogszabályi háttér	6
A szolgáltatás céljai, feladatai	9
A bölcsőde személyi feltételei.....	10
A bölcsőde tárgyi feltételei	10
Játékkészlet.....	12
A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái.....	13
1.A család rendszerszemléletű megközelítése	14
2.A koragyermekkori intervenciók szemlélet befogadása	14
3.A családi nevelés elsődleges tisztelete	15
4.A kisgyermeki személyiség tisztelete.....	15
5.A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe	16
6.A biztonság és a stabilitás megteremtése	16
7.Fokozatosság megvalósítása.....	17
8.Egyéni bánásmód érvényesítése	17
9.Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége	18
10.A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása	18
A bölcsődei nevelés feladatai	19
1.Családok támogatásának módszerei és lehetőségei.....	19
Családlátogatás	19
Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás	19
Napi kapcsolattartás.....	20
Egyéni beszélgetés.....	20
A szülőcsoportos beszélgetések.....	20
Szülői értekezlet	21
Szervezett programok	21
Indirekt kapcsolattartási formák	21
2.Egészségvédelem, egészséges életmód megalapozása	21

3.Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése	22
4.A megismerési folyamatok fejlődésének segítése.....	22
A bölcsődei nevelés főbb helyzetei	23
Tanulás.....	23
Gondozás	23
Játék	27
Mozgás.....	27
Mondóka, ének	28
Vers, mese	28
Alkotó tevékenység	29
Egyéb tevékenységek	29
Ünnepek.....	30
A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei	30
„Saját kisgyermeknevelő”- rendszer	30
Gyermecksoportok szervezése	30
Napirend	31
Az allapellátáson túli, családi nevelést segítő szolgáltatások	33
Sószoba.....	33
Játszóház.....	33
Pöttöm torna	34
Nyári testvértábor	34
A bölcsődei ellátás igénybevételének módja, felvételi rendje	32
A bölcsődei ellátásról szóló tájékoztatás módja.....	36
Sajátos nevelési igényű gyermekek fogadása	37
Igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok.....	39
A szülő kötelessége	
A szülő joga	
A gyermek joga	
A bölcsődés gyermek jogai.....	40
A munkavállaló jogai.....	41
A munkavállaló kötelességei	42
Érdekképviselői Fórum.....	42

Gyermekevédelem.....	43
A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása.....	45
Bölcsődevezető adminisztrációs feladatai	45
Kisgyermeknevelő adminisztrációs feladatai.....	46
Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés	47
Intézményen belüli együttműködés.....	47
Intézményen kívüli együttműködés	48
Szülőkkel való együttműködés.....	48
A Csicsergő Bölcsőde szakmai programja.....	50
Élő környezet a bölcsődében.....	54
Állatvédelem a bölcsődében.....	56
Szakmai program havonkénti lebontásban.....	57
Szeptember	58
Október.....	60
November	60
December.....	61
Január.....	61
Február.....	62
Március	63
Április.....	63
Május	64
Június- Július	66
Augusztus	66
Záró gondolatok	66
Melléklet.....	68
1.melléklet: Megállapodás.....	73
2.melléklet: Házi rend.....	81
Felhasznált irodalom	86

CSICSERGŐ BÖLCSŐDE ADATAI

Bölcsőde neve: Csicsergő Bölcsőde

Bölcsőde címe: 9700 Szombathely, Bem József u. 9.

Bölcsőde nyitvatartása: H-P 6⁰⁰-18⁰⁰

Ellátás típusa: bölcsődei ellátás

Férőhelyszám: 46 fő

Bölcsődei csoportok száma: 4 csoport

Bölcsődevezető: Leibingerné Németh Elvira

Telefonszám: 06 94/ 505-636

E-mail cím: leibingerne.elvira@ebi.szombathely.hu

Honlap: www.bolcsodeszombathely.hu

Instagram: szombathelyi.ebi

Facebook: Szombathelyi Bölcsődék

Intézmény neve: szombathelyi egyesített Bölcsődei Intézmény

Intézmény székhelye: 9700 Szombathely, Bem József u. 33.

Intézményvezető neve: Sebestyén Bianka

Telefonszám: 06 94/501-551

E-mail cím: sebestyen.bianka.@ebi.szombthely.hu

Fenntartó neve: Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata

Székhely: 9700 Szombathely, Kossuth Lajos u. 1-3.

Telefonszám: 06 94/520-100

Elérhetőség: Egészségügyi és Közszolgálati Osztály

Osztályvezető: Vinczéné Dr. Menyhért Magdolna

E-mail cím: Vinczene.Maria@szombathely.hu

AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET

A bölcsődénkben - a gyermekjóléti alapellátás részeként - a családban nevelkedő 20 hetes – 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését-gondozását végezzük, életkorának megfelelő étkeztetését biztosítjuk azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő képzésük, betegségük vagy egyéb ok miatt a gyermekek napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni.

 Ha a gyermek a 3. életévét év közben betöltötte, - a sajátos nevelési igényű gyermek 5. életévét - a nevelési-gondozási év végéig, augusztus 31-ig maradhat a bölcsődében. Amennyiben a gyermek szeptember 1. és december 31-e között tölti be a 3. életévét, - a sajátos nevelési igényű gyermek 6. életévét - a szülő, törvényes képviselő vállalja, hogy a gyermek ellátását a nevelési év végéig a bölcsőde biztosítja.

 Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

Az Intézmény Felvételi Szabályzata is tartalmazza az ellátásra jogosultak körét és az ellátás igénybevételének módját.

A bölcsődébe Szombathely és Térsége Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulásban résztvevő településekről érkező 20 hetes – 3 éves korú gyermekeket is felvesszünk /lakcímkártyával igazolva/.

A bölcsőde alapellátás keretében napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára.

Vas megye lakosainak száma 2011. óta nagyobb mértékben nem csökkent, a csökkenés a természetes fogyás következménye. (<http://nepesseg.com/vas/>) Tehát városunkat, Szombathelyt is ugyanazok a demográfiai tendenciák jellemzik, mint a magyar települések többségét. (https://www.nyugat.hu/tartalom/cikk/demografia_oregedes_szombathely_statistika) Az elmúlt években a születésszám kis mértékben ugyan, de növekvő tendenciát mutat városunkban. A munkalehetőségek száma nem változott nagyobb mértékben az utóbbi időszakban. A környező településekről a bejárás könnyen megoldható. A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény 7 bölcsődéje a gyermekek szüleinek munkavállalását segíti elő, a rugalmas, szülők igényeihez igazított nyitvatartásával alkalmazkodik a munkavállalók szükségleteihez. Az intézmény segítséget nyújt akkor, ha a szülők átképzésen, munkaerő-piaci részvételt segítő programban vesznek részt, vagy középiskolai, felsőfokú tanulmányokat

folytatnak. A bölcsőde biztosítja a szülők betegsége vagy egyéb szociális ok miatti rászorultság esetén is a kisgyermek szakszerű ellátását.

Bölcsődénk a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény tagbölcsődéjeként működik a Derkovits Gyula városrészen, amely a város nyugati felén terül el. Ezen a lakótelepen elsőként nyitotta meg kapuit 1965-ben és fogadta a környék gyermekeit. Jelenleg 46 férőhellyel rendelkezünk, 4 gyermekcsoportban várjuk a gyermekeket.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a város nyugati részén lakó családok, valamint a Gencsapáti, Torony és Sé településeken élők veszik igénybe elsősorban a bölcsődei ellátást bölcsődénkben. Pozitív tapasztalat, hogy a korábban már bölcsődénkbe járó gyermekek testvérei is hozzánk érkeznek a lakóhely közelségétől függetlenül.

Bölcsődénkben az elmúlt nevelési évben SNI-s gyermek nem volt beiratkozva, de az ezt megelőző évek mindegyikében megvalósult SNI-s gyermek(ek) ellátása. A kitöltött jelentkezési lapok és előzetes tájékozódás alapján a 2019-2020-as nevelési évben nem várható SNI-s gyermek.

Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek alacsony létszámban fordultak elő az elmúlt években.

JOGSZABÁLYI HÁTTER

A bölcsőde szakmai munkáját az irányadó jogszabályoknak megfelelően végzi, kiegészítve ezeket a módszertani levelekben megfogalmazott iránymutatókkal, valamint a helyi sajátosságokra, egyediségekre épülő Szakmai Programjában megfogalmazott előírásokkal.

A családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében-gondozásában.

A Szombathelyi EBI feladat ellátására az alábbi jogszabályok irányadóak:

SZAKMAI SZABÁLYZÓK

- 1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 328/2011. (XII.29) Korm.rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról

- 415/2015. (XII.23) Korm.rendelet A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről (KENYSZI). Napi bölcsődei gyermek létszám elektronikus nyilvántartása és eseti jelentési helye
- 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 235/1997. (XII.17.) Korm.rendelet A gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 1993. évi III. törvény A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet módosításáról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 1998. évi LXXXIV. törvény A családok támogatásáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 12/2022.(VII.7.) önkormányzati rendeletének indoklása személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátások térítési díjáról szóló 11/1993. (IV.1.) önkormányzati rendelet módosításáról
- A Bölcsődei Nevelés-Gondozás Országos Alapprogramja (2024.)

KÖZÉTKEZTETÉS

- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 62/2011. (VI.30.) VM rendelet A vendéglátó-ipai termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről

- 9/1985. (X.3.) EüM-BkM együttes rendelete az étkeztetéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról

FOGLALKOZTATÁS

- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 257/2000. (XII.26.) Korm.rendelet A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 2003. évi CXXV. törvény Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401./2023.(VIII.30.) Korm.rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 39./2010. (II.26.) Korm.rendelet A munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésről
- 1992. évi XXXIII. törvény A közalkalmazottak jogállásáról
- 326/2013. (VIII.30.) Korm rendelet A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 1992. évi LXIII. tv A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvántartásáról
- 226/2006. (XI.23.) Korm.rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról
- 25/2017. (X.18) EMMI rendelet a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről

JÁRVÁNYÜGY, BALESET ÉS MUNKAVÉDELEM

- 18/1998. (vi.3.) NM rendelet A fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről
- 33./1998. (VI.24.) NM rendelet A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről
- 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről

- 5/1993. (XII.26.) MüM rendelet A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 78./2003. (XI.27.) GKM rendelet A játszótéri eszközök biztonságosságáról

A SZOLGÁLTATÁS CÉLJAI, FELADATAI

A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermek elsajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét. A bölcsődei nevelés további célja, hogy a koragyermekkori intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytasson. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát intézményként, szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi, etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

A hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére törekvés, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve. A valamilyen kisebbséghez tartozó gyermekek esetében fontos a nemzetiségi/etnikai hovatartozás tiszteletben tartása, az identitástudat kialakulásának segítése. A csoportban gondozható, nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek esetében pedig, minél fiatalabb életkortól kezdve a gondozásba ágyazott fejlesztés formájában segíteni a rehabilitációt és a rehabilitációt. Mindezek segítik az egyenlő esélyekhez jutást, a társadalmi beilleszkedést.

A BÖLCSŐDE SZEMÉLYI FELTÉTELEI

Bölcsődénkben csoportonként 2 fő kisgyermeknevelő gondoskodik a gyermekek ellátásáról, az ő munkájukat segíti egységenként 1 fő bölcsődei dajka. A Játszóházban 1 fő kisgyermeknevelő fogadja az érkező családokat, biztosítja a változatos programokat, gondoskodik a gyermekek ellátásáról. A gyermekek étkezésének tálalásáról, adagolásáról 1 fő konyhai kisegítő gondoskodik. Az udvar rendben tartását 1 fő udvari munkás látja el. A szakmai munkát 1 fő bölcsődevezető irányítja, támogatja.

A Szombathelyi EBI gyógypedagógusa és konduktora bekapcsolódik a szakmai munkába, figyelemmel kíséri, támogatja a gyermekek fejlődését, a fejlesztés igénylő és a korai fejlesztésre jogosult, vagy SNI-s gyermekeknek fejlesztő foglalkozást tart heti rendszerességgel, a szülőkkel egyeztetett időpontban. A konduktor Pöttöm torna foglalkozást tart heti rendszerességgel (10 alkalommal). Fogadóóra keretében

Személyi feltételek a Csicsergő Bölcsődében	
Szakdolgozók: 9 fő	
Bölcsődevezető	1 fő
Szakképzett kisgyermeknevelő	8 fő
Technikai dolgozók: 3 fő	
Bölcsődei dajka	2 fő
Konyhalány	1 fő
Udvari munkás	1 fő

A BÖLCSŐDE TÁRGYI FELTÉTELEI

A Csicsergő Bölcsőde a Derkovits városrészen található tömbösített épületben. Épülete könnyen megközelíthető, két oldalról is parkoló veszi körül. Játzókertje nagy és tágas, két elkülönített udvarrészben mobilizálható udvari játékokkal és kerti bútorokkal.

A csoportszobák tágasak, világosak, a bútorzat új, a játékkészlet minden korcsoportnak megfelelő kínálatú. A játékok nyitott játékpolicokon vannak elhelyezve a gyermekcsoport életkorának megfelelő játékkészlettel. A csoportszobákban kialakított játéksarkok lehetőséget

biztosítanak a szerepjátékok kibontakozására. A csoportszobák, gyermeköltözők díszítése az évszakok váltakozását, jeles ünnepek egymás utánját tükrözi.

A gyermeköltözőkben színes, jellel és névvel ellátott öltözőszekrények állnak rendelkezésre. Az itt található hirdetőtáblán a szülők tájékoztatására szolgáló házirend, aktuális változások, hírek találhatók meg.

A csoportszobához és gyermeköltözőhöz közvetlenül kapcsolódó fürdőszobák világosak, színesek, tágasak. Törölközőtartóval, pelenkázóval és pelenkatartóval vannak felszerelve. Mindkét fürdőszobában található egy-egy zárható gyógyszereszekrény.

2011-ben a pályázati támogatásnak köszönhetően a bölcsőde emeletén kialakításra került egy 58 nm²-es játszócsoport. A játszócsoporthoz közvetlenül kapcsolódik egy gyermeköltöző, valamint egy fürdőszoba. Az esztétikusan berendezett, tágas, nagy mozgásteret biztosító játszócsoport közkedvelt a szülők körében.

Fejlesztő- és tornaszobánk az emeleti szinten található. A jól felszerelt, tágas tornaszoba remek lehetőséget kínál a nagymozgások gyakorlására, Pöttöm torna megvalósítására.

A Sósobában természetes, adalékmentes Parajdi ásványi sóból kiépített só fal áll rendelkezésünkre.

A bölcsődei játékeszközök mennyiségben, minőségben, anyagváltozatosságban korcsoportoknak és egyéni sajátosságoknak megfelelő lehetőséget biztosítanak, segítve a társas kapcsolatok alakulását, az empátia és tolerancia készségének kialakulását és az én tudat egészséges fejlődését. A készségfejlesztő, utánzó és szerepjátékok, babák, bábok, mesekönyvek, konstruáló és építőjátékok a nagy-mozgást fejlesztő járművek, labdák, vizuális neveléshez szükséges játékok, finom-motorikát fejlesztő eszközök fogják biztosítani a gyermekek zavartalan játék tevékenységét. A játékkészlet összeállításának szempontjai:

- Egészségügyi: könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen, balesetet ne okozzon,
- megfelelő méretű legyen
- Pedagógiai: minden tevékenységformához megfelelő játékszerek legyenek (manipulációs, konstruáló, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék) Elhelyezése nyitott játékpoliccon, tárolóedényekben, a felügyeletet igénylő játékok kisgyermeknevelők által elérhető polcon
- Pihenősarok: a gyermek pihenési igényeinek kielégítésére: párnák, puha textil játékok, gyermekheverő, szőnyeg.

A helységek díszítése: A csoport egyéni arculatát dekorációval, a bútorok elhelyezésével alakítjuk ki. Ügyelünk arra, hogy a csoport dekorálása ne öncélú legyen, hanem kapcsolódjon

az évszakokhoz, a csoport életéhez, és a gyermekek által készített alkotások is fontos szerepet kapjanak.

Textíliák: A textíliák anyaga, mérete, formája, színe harmóniát sugároz, a gyermekek komfortérzetét szolgálja.

JÁTÉKKÉSZLET

A gyermekcsoportok játékkészleteinek összeválogatásakor az egészségügyi és pedagógiai szempontok mellett a gyermekek életkori sajátosságait, fejlettségi szintjét vesszük figyelembe. Az **alapjátékok**, valamint **nagymozgásos játék** minden csoportban megtalálhatók, valamint kényelmes Pihenősarok biztosítja minden csoportban a játékban elfáradt, vagy csak pihenésre, nyugalomra vágyó gyermekek számára a csendet, elvonulás lehetőségét.

A játékok nyitott polcokon, a gyermekek számára biztonságosan elérhetőek, a könnyebb tájékozódás és eligazodás megsegítésére kis képek jelzik, hogy melyik játéknak hol a helye.

Az **alkotó játék** eszközei külön „**Alkotó polcokon**” találhatóak, itt különböző típusú és méretű papírok, színezők, színesceruza, zsírkréta, kréta, gyurma, olló közül válogathatnak a gyermekek.

A kisgyermeknevelők által készített **Saját készítésű játékok** szintén a gyermekek fejlettségi szintjéhez, az évszakokhoz, a szakmai programunkban kiemelt szerepet kapó környezeti neveléshez, Zöld jeles napokhoz kapcsolódnak. A Saját készítésű játékoknál igyekszünk az újra hasznosítással készült játékok számát folyamatosan bővíteni (Wc papír gurigából, műanyag kupakokból, cipős dobozokból, joghurtos pohárkákból...), valamint a természetes anyagokat bevinni: falevelek, toboz, makk, gesztenye, faágak, fakéreg...

Emellett a gyermekek életkori fejlettségének megfelelő játékok biztosítják a színes, gazdag játéklehetőséget:

Típegőkorúak játéakai

- Konstruáló játékok: Duplo legó, Gabi építő, Montessori torony,
- pohársorok, hordósorok, formakirakók, fűzhető fagyöngy.
- Húzható, tologatható eszközök: vonatok, autók
- Üreges játékok: kosarak, vödörök, talicskák
- Utánzó játék eszközei: csészék, tányérok, kanalak kisebb edények (amelyek mérete megegyezik a háztartásokban használatosakéval), babák, macik,
- állatfigurák (plüss, frottír), takarók, szatyrok, szerszámok, közlekedési eszközök.
- Homokozó játékok: vödörök, lapátok, homokozó formák, sziták

🌳 Könyvek: elsősorban keménylapú lapozó és leporelló.

👥 **Nagycsoportos gyermekek játéakai**

🌳 Építőjátékok: változatos építőjátékok, kisebb méretűek is pl.: legó.

🌳 Szerepjáték kellékei:

- használati eszközök, felnőtt tárgyainak kisméretű másai: lábasok, tányérok,
- poharak, sziták, szűrők, szerszámok, seprű, lapát, telefon, gyúrótábla, vágódeszka, stb.
- egyes foglalkozások, szerepek jellegzetes eszközei, ruhadarabjai: orvosi
- táska, fodrászkellékek, kisebb méretű felnőtt ruhák, sapkák, kalapok, táskák.
- babaruhák, takarók, babaápolási eszközök, babakocsi
- gyümölcsök, zöldségek, egyéb termékek
- flakonok, dobozok (teás, kekszes, piskótás stb.)

🌳 Logikai játékok: képkirakó, képes lottó, kártya

🌳 Bábok: kesztyű-, ujj-, lépegető

🌳 Hangszerek: xilophon/metallophon, cintányér, triangulum, dob

🌳 Könyvek: elsősorban puhalapú képeskönyvek

FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA, MÓDJA, A BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK FORMÁI

A bölcsődei nevelés-gondozás feladata a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátásának és esetlegesen kiegészítő szolgáltatásoknak biztosításával 20 hetes-3 éves egészséges és a 20 hetes-6 éves sajátos nevelésű igényű gyermek testi- és pszichés szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlődés elősegítése. A hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányok és következményeik enyhítésére törekvés. A sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációjának és rehabilitációjának segítése a gondozás, nevelés, az egyéni és a csoportos foglalkozások keretében, a gyógypedagógus irányítása alapján.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS ALAPELVEI

1.A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

A Csicsergő Bölcsődében fontosnak tartjuk, hogy a szülők már az első találkozás alkalmával betekintést nyerjenek a bölcsődei életbe, tájékoztatást kapjanak a bölcsőde működéséről, a bennük felmerülő kérdések megválaszolásra kerüljenek.

Igény szerint lehetőséget biztosítunk a bölcsődei életbe való betekintésre a „bölcsődekóstolgatás” alkalmával.

A felvételt nyert gyermekek szülei a kisgyermeknevelőkkel előre egyeztetnek időpontot a családlátogatásra. A családlátogatás alkalmával betekintést nyerhetünk a gyermek és szülei közvetlen környezetébe, lehetőség nyílik a felmerülő problémák nyugodt körülmények között történő megbeszélésére. A szülő bizalmába fogadja a kisgyermeknevelőt és elindul egy kölcsönös tiszteleten alapuló kapcsolat a bölcsőde és a család között.

A családlátogatáson kívül a napi kapcsolattartás, szülői értekezlet, szülőcsoportos beszélgetések, családi rendezvények, igény szerint egyéni beszélgetések tovább építik az együttműködést, a kapcsolat ápolását.

2.A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

A koragyermekkorai intervenció a gyermek-szülő tranzakciókra és gyermek családhoz kapcsolódó élményeire helyezi a hangsúlyt, valamint a szülőknek nyújtott segítségre, hogy maximálisan biztosíthassák gyermekük egészségét és biztonságát.

A kisgyermeknevelők folyamatosan nyomon követik a gyermekek fejlődését, viselkedésük alakulását. A kisgyermeknevelők által vezetett dokumentációk, mint a törzslap, fejlődési napló, üzenő füzet pontos vezetése tükrözi a gyermek egyéni fejlődését. Az itt jelentkező eltérések, változások észlelésekor jelzést tesz a családok felé. Alapvető törekvésünk, hogy minél korábbi életkorban a szükséges szakemberek bevonásával a gyermek fejlődésének elősegítése, a családok támogatása.

3.A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény életébe.

4.A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek iránti tolerancia kialakítására. Lehetőséget biztosít az intézmény ezen családi elvárások gyakorlatban megvalósítására is. Igyekszik eleget tenni más kultúrából érkező családok egyedi étkezési elvárásainak, akár sertéshús mentes diéták biztosításával. A kulturális különbségekből adódó nevelési-gondozási egyediségeket is figyelembe veszi és tiszteletben tartja a bölcsőde.

5.A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

Az kisgyermeknevelők rendszeresen vesznek részt továbbképzéseken, melyek hozzájárulnak szakmai tudásuk fejlődéséhez, valamint az intézmény lehetőséget biztosít és támogatja is azokat a munkavállalóit, akik szakmai fejlődésük érdekében tovább szeretnének tanulni vagy olyan szakmát szeretnének felsőfokú intézmény keretein belül tanulni, melyet a kisgyermeknevelői munkájuk során a még hatékonyabb és szakszerűbb munka érdekében fel tudnának használni. Rendszeresen akkreditáltat az intézmény szakmai napokat, továbbképzéseket. Szakdolgozói közül többen vettek részt képzők képzésén is, mely által saját dolgozóikat képezhetik tovább.

6.A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére. A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

A bölcsőde nagy gondot fordít arra, hogy a kisgyermek beszoktatása és bölcsődei léte során a fokozatosságot szem előtt tartsa. Figyelmet fordít arra is, hogy a gyermekek koruknak megfelelő táplálkozásban részesüljenek, valamint, hogy az étkezések során biztosítva legyen a változatosság. A gyermekek étrendjében nem szerepelhet ugyanaz az étel két héten belül. Az intézmény élelmezésvezetői törekednek a heti étrend kialakítása során,

hogy a gyermekek a főzeléktől a húsos ételekig mindent fogyasszanak. Az új ételek bevezetése egy kisgyermek étkeztetésébe is fokozatosan valósul meg.

A csoportszobákban a játszósarkok kialakítása, a játékok elhelyezése a gyermekek életkorának, fejlettségének, érdeklődésének és a csoport létszámának figyelembevételével történik. A játékok állandó helye a csoport szokásrendszere is fontos tényezői a biztonság és stabilitás megteremtésének.

7.Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

Visszaulva az előző nevelési alapelvekre, a bölcsőde a kisgyermek nevelése és gondozása során a fokozatosságot nagyon fontosnak tartja. A kisgyermek életében az első szocializációs intézmény, ahol olyan nevelést és gondozást kap, amely nagy hatással van a későbbi életére és kialakuló személyiségére. Fokozatosság érvényesül minden bölcsődében a beszoktatás alkalmával, a játékkészlet bővítése során, az ételekkel való ismerkedés alkalmával és a gyermeket körülvevő személyek, események kapcsán is.

8.Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

A kisgyermeknevelők a napi nevelési és gondozási feladatok során mindig figyelembe veszik a kisgyermek személyiségét, egyedi fejlődési ütemét. Igyekeznek minden tevékenységnél, úgy, mint evésnél, alvásnál, játéknál is követni a kisgyermek saját ütemét.

Minden gyermeknek mások az alvási szokásai és szükségletei, más az étkezési szokása és üteme, más játszási szokásai vannak, ezeket szem előtt tartva támogatják és segítik a gyermeket a bölcsődékben.

9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

Az intézményben a kisgyermeknevelők törekednek arra, hogy a gondozási feladatokba bevonják a kisgyermeket is. Türelemmel kivárják, míg a gyermek megpróbálkozik önállóan az öltözéssel, evéssel. Nem sürgetve a gyermeket, lehetőséget biztosítanak számára, hogy egyedül oldja meg ezeket a feladatokat. Gondozásnál pozitív visszajelzésekkel erősítik a kisgyermek egészséges én képének kialakulását, valamint folyamatosan törekednek annak megerősítésére. A gondozási helyzetek azok a kivételes alkalmak, amikor a kisgyermeknevelő kettesben lehet a „saját gyermekével”, csak rá tud figyelni és a gyermek is érezheti ennek a helyzetnek az intimitását, és hogy csak ő a fontos.

10. A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömeit, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya.

Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

A kisgyermeknevelők lehetőséget biztosítanak a kisgyermek számára, hogy önállóan próbáljon megvalósítani, megoldani feladatokat. Azonban a nevelő nem hagyja magára a gyermeket, csak lehetőséget biztosít, hogy a gyermek megismerje tapasztalatszerzés útján saját képességeit, határait. Viszont a gyermek elakadása, elbizonytalanodása esetén egyből segítséget nyújt. Biztosítja a gyermek számára a szükséges időt, helyet, tárgyakat, gondoskodást, törődést, empátiát szükség szerint együtt játszást ahhoz, hogy a gyermek tanulni tudjon saját fejlődési ütemében.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI

1. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához. Ez a megközelítés szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

Családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a

gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

A szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelési évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülővel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Szülői értekezlet

Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

Szervezett programok

A családok igényeihez igazodó többlet-lehetőségek a családok segítése, a szülői kompetencia növelése, a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében. Több fajtájuk lehet, pl.: előadás, beszélgetés neves szakemberrel a szülőket érdeklő témákról, étel-, könyv-, játékbemutató szaktanácsadással és adott esetben vásárlási lehetőséggel egybekötve, vagy klub-jellegű családi programok ünnepekhez kapcsolódóan vagy alkalomtól függetlenül bizonyos, kiszámítható rendszerességgel (pl. Állatok világnapja, adventi készülődés, gyermeknap). Ezek a közös élmények, az emberi kapcsolatok és a tapasztalatok, a tájékozottság gyarapításával nagymértékben hozzájárulhatnak a szülői kompetencia fejlődéséhez, a családi nevelésnek és a gyermek fejlődésének segítéséhez.

Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.

2.Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges

táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakítására. A prevenciós feladatok megvalósításában szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók: gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhygiénés szakember, gyermekfogyaszorvos stb. Elsősorban preventív szerepet tölthet be, de a sajátos nevelési igényű, a magatartás-vagy fejlődési problémákkal küszködő kisgyermekes esetében korrektív lehetőségeket hordoz, az intézmény lehetőségeihez mérten kialakított, a nagymozgások gyakorlásához, különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt szoba vagy erre a célra alkalmas helyiség, hidroterápiás medence vagy fejlesztő-, só-, fény-, hang-, zene-, mese-vagy alkotóterápiás szoba.

3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez. Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermekes beszédképességének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével. Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is

4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismeret

nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását. A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál nincs helye. A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció.

A tanulás formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat. A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem a magyar az anyanyelvük.

Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése.

A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét.

Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárás. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

Öltözködés:

A kisgyermeknevelőknek elég időt és lehetőséget kell biztosítani a gyermekek próbálkozásaira. Tapasztalataink szerint a gyermekek 1,5-2 éves korban már próbálkoznak az öltözködéssel. Öltözködés terén a gyermekek a teljes önállóságot még 3 éves korra sem érik el. A gyermeköltözőkben a gyermek bölcsődei jelével ellátott kisszekrények, cipőtároló található. Az évszaknak megfelelő váltóruhát és váltócipőt a szülők itt helyezik el. A kisgyermeknevelők az önállósodási folyamat során verbális és nonverbális jelzéseivel biztatja, ösztönzi a gyermekeket. Nagyon fontosnak tarjuk, hogy a kisgyermeknevelők mellett a család is hasonlóan támogassa a gyermekek önállósodását az öltözködés terén.

Szobatisztaságra nevelés, WC használat:

Pelenkaváltás:

Pelenkaváltásra a gyermek biológiai szükségletinek, egyéni igényeinek megfelelően kerül sor. A kisgyermeknevelő biztosítja a pelenkaváltáshoz szükséges tárgyi feltételeket (textil pelenka, eldobható pelenka, a gyermek lemosásához szükséges eszközök, illetve szükség esetén a váltóruha). A pelenkaváltás művelete alatt a gyermek és a kisgyermeknevelő között folyamatos interakció van. A pelenkázást fektetve, illetve állva végezheti a kisgyermeknevelő. Amennyiben fekvé történik a pelenkaváltás, akkor a gyermek aktivitását figyelembe véve a kisgyermeknevelő leveszi a gyermek cipőjét és nadrágját. A vizeletes pelenkát leveszi, badellába helyezi, majd a gyermeket nedves törlőkendővel letörli. Ezután felhelyezi a tiszta pelenkát, majd felöltözteti a gyermeket. Fertőtleníti a pelenkázó asztalt, majd a gyermek és a kisgyermeknevelő is kezet mosnak. A kisgyermeknevelő felügyeli a gyermek kézmosását, a gyermek önállósodási törekvéseit figyelembe veszi, lehetőséget biztosít rá. Állva pelenkázás esetén a pelenkázó asztal mellett helyezkednek el, a kisgyermeknevelő gyermekkel szemben guggol. Ebben az esetben elég, ha a gyermek

nadrágját letolja, leveszi a vizeletes pelenkát, badellába rakja, ha szükségesnek látja, akkor a szennyeződést letörli a gyermek bőréről. Amennyiben a gyermek megérett rá, akkor a pelenka levétele után a kisgyermeknevelő felajánlja a WC használatát.

 Széketes pelenka esetén a gyermeket le kell mosdatni. A kisgyermeknevelő a mosdatáshoz szükséges eszközöket előkészíti, a székletet letörli, majd a gyermeket a korának megfelelően kádban vagy a zuhanyzótálcára állítva lemossa. A lemosás során langyos, szappanos vizet használ. Kiemelés után a pelenkázó asztalon elvégzi a tisztázás folyamatát.

Szobatisztaságra nevelés:

A szobatisztaság komoly lépés a kisgyermek életében. Az első olyan elhatározás, amely során kényelmetlenséget vállal annak érdekében, hogy a felnőttek rendjébe beilleszkedjék. A szobatisztaságra nevelést mindig a szülőkkel közösen kell megtervezni akkor, amikor már a gyermek is hajlandóságot mutat az önállósodásra. A szobatisztaság kialakulásának feltétele a gyermek megfelelő pszichoszomatikus fejlettsége és együttműködési készsége. Bölcsődében fontos szerepe van a saját kisgyermeknevelő elismerésének, biztatásának.

2 éves kor körül érik meg a gyermek arra, hogy egyik napról a másikra, esetleg néhány heti próbálkozás után szobatiszta legyen. Tényleges szobatisztaságról akkor beszélünk, ha a gyermek érzi az ingert, jelez. A szobatisztaság nem egyenlő az ágytisztasággal.

A bölcsődében a szülőkkel együttműködve kezdjük el a szobatisztaságra nevelést. Amikor a szülők jelzik, hogy otthon már használják a bilit, WC-t, akkor a bölcsődében is hasonlóan járunk el. A pelenkázások alkalmával a kisgyermeknevelő felkínálja a kis WC-re ülés lehetőségét a gyermeknek. Amennyiben a két pelenkaváltás során a gyermek pelenkája száraz marad, lekerül a pelenka.

Mosakodás:

Az egészségnevelés és megőrzés részeként a mosakodás művelet készséggé, majd szokássá válik. Mosakodásra a napirend szerint – érkezéskor, reggeli előtt, ebéd előtt, uzsonna előtt, WC használat után, illetve szükség szerint kerül sor. A kisgyermeknevelő a gyermeket a korának megfelelően irányítja, segíti, felügyeli. A gyermek önállóan próbálkozhat a keverőcsap megnyitásával, miután a kisgyermeknevelő a mozdulatot megmutatta. A mosakodáshoz szükséges tárgyi feltételeket (szappan, törölköző, mosdó, keverőcsap, fésű, tükör) biztosítani kell. A kézmosás helyes technikája a látott minta alapján válik belsővé.

A gyermek a jellel ellátott törölközőjét maga keresi meg, kezét töröl benne, majd visszahelyezi. Szükség szerint a kisgyermeknevelő segítséget nyújt, szóval irányít, dicsér, biztat.

Alvás, pihenés:

A gyermekek akkor játszanak önfeledten, akkor vesznek részt szívesen a gondozásban, ha egyéni igény szerint megfelelőidőt és lehetőséget biztosítunk pihenésre, alvásra is.

Gyermekheverőn, puha sarokban, kuckóban pihenhettek. Az alváshoz optimális feltételek (átszellőztetett szoba, csend, nyugalom, kényelmes fekhely és ruházat, állandó hely, alvócimborák) szükségesek. Alapkövetelmény, hogy minden gyermeknek saját ágya legyen, az ágyaknak állandó helye van, ezzel is támogatjuk a gyermek biztonságérzetének fejlődését. Egyéni bánásmóddal, testközelséggel, simogatással, halk énekkel, altató zenével segítjük az elalvást. Az ébredés után lehetőség van csendes játékokra, ügyelünk arra, hogy a korábban ébredők ne zavarják meg társaik alvását.

Levegőzés:

A csecsemő és kisgyermek számára a szabad levegőn tartózkodás hozzájárul a testi, lelki, értelmi, szociális és érzelmi fejlődéséhez. Bölcsődénkben a levegőztetés megvalósítása a teraszon és játszóudvaron történik. A levegőn való játék- illetve mozgáslehetőség tárgyi feltételeit előzetesen meg kell teremteni. Az évszakoknak és az időjárásnak megfelelően változik a szabad levegőn való tartózkodás ideje. -5°C alatt, sűrű ködben, orkán erejű szélben, sűrű szmogban, zuhogó esőben, hőségriadó esetén, magas UV sugárzás esetén nem levegőztetünk.

Az időjárásnak megfelelő ruházatot ad a kisgyermeknevelő a gyermekeknek.

Fokozott figyelmet fordítunk a bőr védelmére (magas faktorszámú napozókrém használata), valamint a megfelelő folyadékmennyiség pótlására. Csecsemőt csak szűrt fényben napoztatjuk.

Amennyiben az időjárás lehetővé teszi nem csak a délelőtti folyamán, hanem uzsonna után is biztosítjuk a szabad levegőn való tartózkodás lehetőségét a gyermekeknek.

Étkezés:

A bölcsődében tálaló konyha működik, mely jól felszerelt, a HACCP előírásainak megfelel. Az ételt a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény Napraforgó Bölcsődéjéből szállítják. A reggeli és az uzsonna helyben készül. A bölcsődében négyeszeri étkezést biztosítunk a gyermekek számára. Tej- és tojásallergia esetén is tudjuk biztosítani a diétás étrendet. Az étlapokat az ételmezésvezetők állítják össze, mindketten dietetikus végzettséggel rendelkeznek. Bölcsődénk HCCP kézikönyvvvel rendelkezik.

Az étkezések megszervezéséhez, zökkenőmentes lebonyolításához figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségét, napirendet, elegendő idő biztosítását. Az étkezéssel kapcsolatban az a fő nevelési cél, hogy a gyermek jó étvágygal, örömmel, korának, fejlettségének megfelelő módon fogyassza az ételt. Ezért fontos, hogy az étkezéshez nyugodt körülményeket, a próbálkozáshoz elegendő időt teremtsünk. Fontos, hogy a kisgyermeknevelő a beszoktatás során ismerje meg a gyermek étkezési szokásait. Előfordulhat, hogy a csecsemő, otthon cumisüvegből kapja az ételt, s a kanál, pohár használatára a kisgyermeknevelő tanítja meg. Hosszú tanulási folyamat vezet addig, míg eljut a gyermek az önálló evésig. A kisgyermeknevelő az étkezések alkalmával különböző ismereteket nyújt, nevel, jó szokásokat alakít ki.

Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást.

A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás.

Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat. A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen. Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarak.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron és a teraszon több lehetőség nyílik, mint a szobában. Még több lehetőséget kínál a benti nagymozgásos játékokkal felszerelt külön helyiség használata. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a kisgyermeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására.

Mondóka, ének

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmikus szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és tovább élését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömeleményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál végzett zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés –, nem annak eredménye. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása. A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz

kapcsolódnak (pl. babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszagztatás, gyümölcssaláta készítése stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhat, és bármikor kiléphet, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

Ünnepek

Bölcsődénk szakmai programjából adódóan a jeles napok mellett kiemelt szerepet kapnak az úgynevezett ZÖLD jeles napok. Az ehhez kapcsolódó programokat igyekszünk a szülők bevonásával megszervezni. Így került sor bölcsődénk udvarán kiskert kialakítására, virágosítására, szelektív hulladékgyűjtés megvalósítására.

Az évszakokhoz kapcsolódva az ünnepekre való ráhangolódásban a szülők is aktívan részt vállalnak. Kézműves foglalkozások keretében karácsony és húsvét előtt a családokat hívjuk és várjuk, ahol szülők és gyermekek együtt barkácsolhatnak.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉELEI

„Saját kisgyermeknevelő” - rendszer

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt. A „saját kisgyermeknevelő” - rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenőrendszer). Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért.

A „saját kisgyermeknevelő” - rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja. A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. A szakmai elveknek megfelelőbb az életkor szerinti homogén csoport, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése homogén csoportban sem könnyű feladat és a vegyes korcsoport előnyei a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabályok határozzák meg. Az előírtnál magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

Fontos, hogy a gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járjon. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. Szakmailag támogathatóbb az életkor szerinti homogén csoport: egyrészt azért, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése még homogén csoportban sem könnyű feladat, másrészt a vegyes korcsoport előnyei (a nagyok húzóerőt jelentenek a kicsiknek, a kicsikkel való együttlét során empátiájuk, toleranciájuk nő) a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a

csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő” -rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

A folyamatos napirend kialakításának általános elvei:

- A gyermekközösség napirendjének úgy kell a közösség szükségleteit és igényeit kielégíteni, hogy közben az egyes gyermek szükségleteit és igényeit is figyelembe vesszük.
- Figyelembe kell venni a bölcsőde nyitvatartását, a reggeli nyitás és a délutáni zárás időpontját.
- A gyermek bölcsődei napirendjének kialakításánál az otthoni körülményekkel, eseményekkel mindenkor számolnunk kell. Arra törekszünk, hogy a gyermek bölcsődei napirendje és otthoni napirendje összhangban legyen.
- A gyermek szükségletei és igényei együtt változnak életkorával, fejlődésével (pl. csecsemőkortól nő az ébrenléti idő, csökken az étkezések száma, változik a gyermek mozgása, módosul játékigénye stb.), így a szükségletek, igények kielégítési módjának is az életkornak megfelelően változnia kell. Ennek megfelelően külön kell kialakítani a csecsemő, a tipegő, valamint a nagycsoport napirendjét.
- A csoportok napirendje az év folyamán is módosul. Egyrészt a gyermekek fejlődésének, másrészt az évszakok változásának megfelelően (a szeptemberben 7-8 hónapos csecsemő júniusra csaknem másfél éves, az pedig, aki szeptemberben másfél év körül van, tavaszra már több, mint 2 éves, tehát mások a szükségletei; amellet télen a levegőzést több előkészület előzi meg, tavasztól viszont fokozatosan nő a szabadban való tartózkodás ideje stb.). Egyéb körülmények is szükségessé tehetik a napirend módosítását. A csoportok napirendje tehát nem statikus, hanem azt a szükségleteknek megfelelően rugalmasan kell változtatni, de sohasem ötletszerűen, hanem mindig körültekintő megfontolás és megbeszélés alapján.

A napirend összeállításának gyakorlati szempontjai

- A napirendet olyan pontosan és átgondoltan kell megszervezni, hogy elegendő idő jusson valamennyi gondozási művelet nyugodt elvégzésére. A kisgyermeknevelő csak nagyon pontos átgondolás alapján tudja elvégezni sokirányú feladatait.

- 🌸 Rossz megoldás, ha ehelyett az egyes gondozási műveletek végzését gyorsítják meg. Sem a gyermeknek, sem a gyermek iránt érdeklődő kisgyermeknevelőnek nem jó, ha a gondozási műveletek kapkodva, a lehető legrövidebb idő alatt bonyolódnak le. Az egyenletes, sietség nélküli, nyugodt munka feltételeit csak az intézmény átgondolt, összehangolt munkája teremti meg.
- 🌸 Külön kell összeállítani minden gondozási egység s ezen belül külön a csoportok napirendjét, valamint a napirendhez szabva az egyes kisgyermeknevelők munkarendjét. A technikai személyzet munkarendje is rugalmasan a csoportok munkarendjéhez alkalmazkodik.
- 🌸 Az egyes csoportok napirendjének kialakításakor gondosan figyelembe kell venni minden egyes gyermek életkorát, igényeit.
- 🌸 A gyermekek életkorának és az évszakoknak megfelelően őszi, téli, tavaszi, nyári napirend szerint neveljük, gondozzuk a gyermekeket bölcsődénkben.

ALAPELLÁTÁSON TÚLI, CSALÁDI NEVELÉST SEGÍTŐ SZOLGÁLTATÁSOK

SÓSZOBA

Só szobánk használata a bölcsődénkbe járó gyermekek számára ingyenes. Az ősztől tavaszig tartó időszakban a só szoba rendszeres használatával igyekszünk a gyermekek immunrendszerének erősítését támogatni. A só szobában énekes, mondókás játékok, „légző gyakorlatok” zajlanak az intenzívebb ki- és belégzés, a tüdő vitálkapacitásának növelése érdekében. A természetes só barlang hatását a Parajdi téglákból álló só falak segítségével biztosítjuk.

JÁTSZÓHÁZ

A bölcsődében működő Játszóház a gyermekek napközbeni ellátását, gondozását, nevelését biztosítja. A játszóházi szolgáltatás elsősorban azoknak a családoknak nyújt lehetőséget, amelyek nem szeretnék igénybe venni a bölcsődei ellátást, de tartalmas programokat, szakképzett felügyeletet keresnek gyermekük számára. 1 fő szakképzett kisgyermeknevelő fogadja a gyermekeket, és végzi a gyermekek ellátását. A bölcsőde emeleti szintjén található

tágas játszóházban labdamedence, fejlesztő játékok, változatos mozgásfejlesztő eszközök várják a gyermekeket és szüleiket.

A gyermekek itt töltött idejét vidám programokkal tesszük színesebbé, érdekesebbé, mozgalmasabbá: Mesevár, Mini Manó torna, Csicsergő Zenebölcsi, Ciróka maróka, Ügyes kezek.

A játszóház hétköznapiokon 8 órától 15 óráig tart nyitva.

A játszóházi szolgáltatás **térítés ellenében vehető igénybe:**

Óradíj 500 Ft/óra

Havi bérlet: 20 000 Ft/hónap

Étkezési térítési díj: 582Ft+Áfa /nap

PÖTTÖM TORNA

Bölcsődénkben lehetőség van konduktor által vezetett mozgásos játék igénybevételére. Ennek helyszíne a jól felszerelt tornaszobánk. A játékos tornán az egyensúlyérzék fejlesztését, járásbiztonságot, koordinációs képességet, az ügyesség kibontakoztatását, fejlesztését tartjuk szem előtt. Mondókás-mozgásos játékok formájában gyakorolhatják tornaeszközökkel a gyermekek a különböző mozgásformákat. A gyermekek életkori és egyéni sajátosságait ismerve a konduktor és a kisgyermeknevelők tudatosan megteremtik azokat a feltételeket, amelyek a „fejlesztő funkció” gyakorlására, működtetésére lehetőséget adnak. A játékhelyzetek tematikájának kidolgozásakor és annak megvalósításában figyelembe vesszük a fokozatosság elvét, a gyermekek mozgás iránit természetes igényét.

A Pöttöm tornát heti rendszerességgel, 10 alkalommal tartjuk, díja 500 Ft/alkalom.

NYÁRI TESTVÉRTÁBOR

A nyári leállás első hetében egy hétig nyári testvértábort tartunk, ahova a bölcsődébe járó gyermekeket és testvéreiket várjuk (5 éves korig). A gyermekek létszámától függően a tábor 2 fő (vagy 3 fő) kisgyermeknevelő vezet, és 1 fő bölcsődei dajka segíti. A táborban változatos, színes programokkal várjuk a gyermekeket, amik a tábor témájához szorosan kapcsolódnak. A nyári testvértábor során lehetőség van számos olyan program és tevékenység megvalósítására, amire a bölcsődei hétköznapiokon során nem adódik lehetőség.

A tábor díja egy hétre 10 000 Ft + étkezési díj.

A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA, FELVÉTEL RENDJE

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézménybe történő felvétel során alkalmazni kell a Felvételi szabályzat rendeleteit.

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény tagbölcsődéibe a felvétel önkéntes, kérelemre történik, melyet a gyermek törvényes képviselője terjeszthet elő a bölcsőde által kiadott formanyomtatványon. A kérelmet az intézmény vezetőjéhez kell benyújtani.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos vagy a háziorvos, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, illetve a gyámhatóság is kezdeményezheti.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény vezetője a gyermek törvényes képviselőjével megállapodást köt az alábbiakról:

- az ellátás várható időtartamáról,
- a fizetendő étkezési és gondozási személyi térítési díj mértékéről, a fizetésre vonatkozó szabályokról,
- a szolgáltatások formájáról, módjáról.

Az ellátásra jogosultak köre:

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény tagbölcsődéibe a Szombathely és kistérsége bejelentett lakóhellyel rendelkező gyermek gondozható és vehető fel lakcímkártyája bemutatásával. Bölcsődébe a gyermek húszhetes korától harmadik életévének, SNI gyermek az ötödik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-éig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét, SNI gyermek az ötödik életévét betölti. A bölcsődébe való felvétel jelentkezési ideje minden év áprilisában van. Amennyiben üres férőhelyek vannak, a felvétel az év minden időszakában lehetséges. A szülők a bölcsődei felvételi kérelem kitöltésével és leadásával jelzik felvételi szándékukat.

A bölcsődébe járás feltétele, hogy a gyermek szülei munkaviszonnyal rendelkezzenek, valamint orvosi igazolás arról, hogy a gyermek egészséges és közösségbe mehet, illetve egyéb igazolások arról, hogy milyen jogosultság alapján kéri az ellátást. A felvételnél előnyt élvez az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, akinek szülője vagy más

törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

A felvételre jelentkezők előjegyzésbe kerülnek. A felvételtől ill., az elutasításról 30 napon belül értesítést kapnak a szülők.

A felvételt kezdeményezheti a szülő, törvényes képviselő, vagy annak beleegyezésével a területi védőnő, házi gyermekorvos vagy a háziorvos, családgondozó, gyámhatóság, szakértői bizottság.

Sajátos nevelési igényű gyermek akkor vehető fel, ha a sajátos nevelési igényét szakértői bizottság megállapította. A gyermek 3 hónapos próbaidővel vehető fel.

Az ellátás megkezdése előtt a bölcsődevezető megállapodást köt a szülővel vagy törvényes képviselővel.

A felvétel feltételeit, módját a Szervezeti és Működési Szabályzat melléklete, illetve a Felvételi Szabályzat részletesen tartalmazza.

A szülők a bölcsődei felvétel lehetőségéről az alábbi módokon szerezhetnek tudomást:

- a bölcsőde honlapjáról,
- szórólapokról,
- személyes találkozás alkalmával,
- „Bölcsőde kóstolgatás” -kor, helyi médiából.

A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS MÓDJA

A szülőknek folyamatosan lehetőségük van arra, hogy a Szombathelyi EBI weboldalát (www.bolcsodeszombathely.hu) felkeressék, ahol az összes tagbölcsőde elérhető. Röviden bemutatkoznak az egyes bölcsődék, megtalálható a bölcsődék szakmai programja, letölthető a bölcsődei felvételi kérelem, amelyet a bölcsődébe való jelentkezéskor kell leadniuk, valamint megtalálható a bölcsődei felvétel rendje is. Emellett a Galériában a bölcsődében tartott programokról, eseményekről fényképes összefoglalót is találhatnak, valamint a gyermekek számára az aktuális hét étlapja is megtalálható.

A Szombathelyi EBI és tagbölcsődéi megtalálhatóak az Instagramon (szombathelyi_ebi), a Facebookon (Szombathelyi Bölcsődék) is, ahol mindig az aktuális hírek, újdonságok, a bölcsődék programjairól készült fotóblokkok és leírások is megjelennek.

A szülők számára egész évben, folyamatosan van lehetőség arra, hogy telefonon, e-mailben vagy személyesen is választ kaphassanak a bölcsődei felvétellel, bölcsődei élettel kapcsolatos kérdéseikre.

A Házirend ismertetésére már az első szülői értekezleten sor kerül. Tartalmazza a bölcsődei felvétel rendjét, az intézmény által nyújtott szolgáltatásokat, a bölcsődei ellátás megszűnését, a nevelési év rendjét, az egészségügyi szabályokat, a bölcsőde nyitvatartását, a bölcsődei helyiségek használati rendjét, a térítési díjakkal kapcsolatos információkat, a fizetés módját, az étkezési adatok kezelését.

Az első szülői értekezleten emellett ismertetjük a bölcsőde szakmai programját, a beszoktatás menetét, a családlátogatást, a bölcsődei szolgáltatásokat (Pöttöm torna, Sószoza, Játszóház, Nyári testvértábor). Ugyancsak az első szülői értekezleten átadjuk a szülőknek a nevelési év programját, valamint a szolgáltatásainkat népszerűsítő szórólapokat.

A szülők tájékoztatása a nevelési év folyamán folyamatosan történik. Fogadóórán személyes beszélgetésre kerül sor, ahol a gyermek fejlődése, az adott gyermeket, családot érintő kérdések kerülnek a középpontba. A Családi füzetben a kisgyermeknevelők folyamatosan tájékoztatják a szülőket a gyermek fejlődéséről. A gyermekköltözőkben kihelyezett faliújságon a nevelési évre tervezett programjaink, a térítési díjak alakulása, a Házirend, a fogadóórákat hirdető felhívás, valamint az étlap is megtalálható.

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK FOGADÁSA

A bölcsőde végezheti a sajátos nevelési igényű gyermekek korai habilitációs és rehabilitációs célú nevelését és gondozását is a gyermek legfeljebb 6 éves koráig /A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatóságról szóló 1997. évi XXXI. törvény/.

Fontos, hogy ezek a gyermekek minél korábban bekerüljenek a bölcsődébe, függetlenül attól, hogy a korai fejlesztést a bölcsőde biztosítja (szakértői szakvélemény alapján) számukra, vagy sem. A cél elsősorban az, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek részt vehessen a napközbeni ellátásban, számára biztosítani tudjuk az esélyegyenlőség lehetőségét.

A habilitáció a fogyatékos (veleszületett vagy kora gyermekkorban kialakult, 3 éves koráig), akadályozott gyermek életre való felkészítését, társadalmi életre alkalmassá tételét jelenti. A habilitációnál nagyon fontos az életkor, tehát minél korábbi a felismerés, annál korábban kezdődhet meg a fejlesztés, a gondozás. A segítségnyújtás tehát azt is feltételezi, hogy a gyermeknek napközben a bölcsődében biztosítjuk az ellátását, ugyanakkor a fejlesztést egy másik intézmény végzi. A bölcsődében a sajátos nevelési igényű gyermekek egészséges közösségbe való integrálása önmagában is fejlesztő hatással bír.

A sajátos nevelési igényű gyermek elhelyezési módja a bölcsődében:

Teljes integráció:

Amennyiben sérült gyermek kéri felvételét bölcsődénkbe, csak teljes integrációs elhelyezését tudjuk biztosítani a ház adottságai, a csoportok száma, valamint a tárgyi feltételek miatt.

Egészséges bölcsődei csoportban egy vagy két sajátos nevelési igényű gyermeket tudunk fogadni.

Ellátását két egészséges gyermek gondozásához szükséges személyi feltételek biztosításával oldjuk meg, így a csoportlétszám maximum 11 fő lehet. Abban a csoportban ahol, egy sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, legfeljebb 11 gyermek, ahol kettő sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, legfeljebb 10 gyermek, valamint ahol három-hat sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, legfeljebb hat gyermek nevelhető, gondozható.

Amennyiben bölcsődei nevelési év közben állapítják meg a gyermek sajátos nevelési igényét, a csoportlétszám legfeljebb a bölcsődei nevelési év végéig túlléphető. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, sajátos nevelési igényű gyermek napközbeni ellátását biztosítja, együttműködik a gyermek korai fejlesztését és gondozását vagy a fejlesztő nevelését ellátó, területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.

A gyermek fejlődő személyiségét a genetikai, érési sajátosságok, az őt körülvevő környezeti hatások együttese határozza meg. Ezért fontos a családokkal együtt biztosítani a szükségleteit kielégítő, egyéni fejlődését elősegítő gondoskodást, nevelést, valamint az optimális személyi, és tárgyi környezet megteremtését a bölcsődében.

A Csicsergő Bölcsőde teljes integrációban, normál bölcsődei csoportban vállalja azoknak a gyermekeknek az ellátását, akikről a felvételnél tudható vagy sejtendő, hogy fejlődésük eltér az átlagostól. A normál fejlődésű gyermekekkel való együttnevelés csak akkor valósítható meg, ha az integráció nem veszélyezteti sem a sajátos nevelési igényű gyermek, sem a csoport többi tagjának testi épségét és egészséges fejlődését, ezért a sajátos nevelési igényű gyermek csak próbaidő után nyerhet végleges felvételt az intézménybe.

A sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztését a Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szombathelyi tagintézményének Korai Fejlesztője, a gyermekek korának törvény által előírt óraszámában, a szakértői bizottság által meghatározott fejlődési területeket érintve végzi. A szükséges egyéni fejlesztések a Csicsergő Bölcsődében kialakított fejlesztő szobában zajlanak, amely játékkészletét a szakember a gyermekek igényeinek és fejlesztésük céljának megfelelően

időnként változtatja. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődését a gyógypedagógus, az erre törvény által előírt dokumentációban rögzíti.

A Szombathelyi EBI gyógypedagógusa és konduktora szintén részt vesz a korai fejlesztést igénylő és sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében heti rendszerességgel.

A gyermek 1-3 hónapos próbaidővel vehető fel. A próbaidő letelte után a gyermek kisgyermeknevelője, az EBI gyógypedagógusa és konduktora, valamint a bölcsődevezető egy közös értekezleten megbeszélést tart a gyermek beilleszkedésével, fejlődésével kapcsolatban, döntenek a gyermek további neveléséről, gondozásáról.

Az ellátás megkezdése előtt a bölcsődevezető megállapodást köt a szülővel vagy törvényes képviselővel.

IGÉNYBE VEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

A gyermekek alapvető jogait és kötelességeit „A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról” szóló 1997. évi XXXI. Törvény szabályozza.

Bölcsődénk szorosan együttműködik a családokkal, azok szükségleteihez, igényeihez igazodva végzi a gyermekek napközbeni nevelését-gondozását.

Segítséget nyújtunk a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodunk a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról.

A SZÜLŐ KÖTELESSÉGE

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel együttműködjön,
- a fizetendő térítési díjat időben rendezze,
- az intézmény házirendjét betartsa.

A SZÜLŐ JOGA

- megválasztani a bölcsődét, melyre a gyermeke gondozását, nevelését bízta,
- megismerni a bölcsőde gondozási-nevelési elveit, házirendjét,
- megismerni a gyermekcsoport életét, ahol gyermekét gondozzák-nevelik,
- tanácsot, gyermeke fejlődéséről rendszeresen tájékoztatást kérni és kapni a kisgyermeknevelőtől, szakemberektől

- megismerni a gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat,
- a bölcsőde munkáját támogatni, segítő javaslattal, véleménnyel,
- kezdeményezni a Szülői Fórum létrehozását, mint megválasztó, illetve megválasztható személy; személyesen vagy képviselő útján részt venni az érdekeit érintő döntések meghozatalában,
- a szülő panasszal élhet a Bölcsődevezetőnél, a Szülői Fórum elnökénél vagy a fenntartónál az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, a gyermeki jogok sérelme, továbbá a bölcsőde dolgozói kötelezettségszegése esetén.

A GYERMEK JOGA

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez.
- Személyisége kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához,
- a társadalomba való beilleszkedéshez;
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön;
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön; emberi méltóságát tiszteletben tartásuk,
- a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal - az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön;
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben-gondozásban részesüljön.

A BÖLCSŐDÉS GYERMEK JOGAI

A bölcsődés gyermek jogai a Magyarországi Pikler-Lóczy Társaság Nyilatkozata szerint:

A bölcsődében minden kisgyermeknek

1. joga van arra, hogy őt személyében elfogadják, joga van a megértő, tapintatos, tiszteletteljes bánásmódra. Joga van arra, hogy védve legyen a rejtett és nyílt erőszak akár tettben, akár szóban való legkisebb megnyilvánulásától is.
2. joga van arra, hogy odafigyelő, szeretetteljes, támogató kapcsolata alakulhasson ki a róla gondoskodó felnőttekkel, akik ismerik és tekintetbe veszik egyéni testi és lelki szükségleteit.

3. joga van az egészséges életmódra, arra, hogy törődjenek testi jóllétével: mindig egyéni igényeire tekintettel gondoskodjanak táplálkozásáról, öltözetéről, szabad levegőn tartózkodásáról, pihenéséről.
4. joga van arra, hogy a róla való gondoskodás közben, testi szükségletei kielégítése során is érzékelhesse a személyes, gyengéd bánásmódot. Joga van arra, hogy ne sietessék, és ne siessenek vele.
5. joga van személyi kapcsolatainak, életkörülményeinek, tárgyi környezetének állandóságára, arra, hogy napi életének eseményei előreláthatóak és áttekinthetők legyenek számára. Joga van arra, hogy környezetére hatással lehessen, és ezáltal is pozitív képe alakulhasson ki önmagáról
6. joga van arra, hogy fejlődését figyelemmel kísérjék és elősegítsék, egyéni fejlődési ritmusát tiszteletben tartás és ne szembesítsék őt olyan elvárásokkal, amelyekre még nem érett.
7. joga van arra, hogy elegendő és megfelelő lehetőséget kapjon ahhoz, hogy önállóan tevékenykedjen, szabadon mozogjon és játsszon, joga van arra, hogy saját kezdeményezésére ismerkedhessen környezetével és ebben őt a felnőtt érdeklődéssel kísérje.
8. joga van arra, hogy a társakkal való együttélés tanulása során egy számára áttekinthető, kis gyermekcsoportban megkapja azt a támogatást, melynek segítségével jól és biztonságban érezheti magát.
9. joga van arra, hogy érzelmeit kifejezhesse: örömeiben osztozzanak, bánatában együtt érezzenek vele, ha szüksége van rá, megvigasztalják és indulatai kezelésében segítséget kapjon.
10. joga van arra, hogy a családjával való kapcsolatához olyan támogatást kapjon, amely hidat képez az otthon és a bölcsőde között, ezáltal szülei is nyomon követhessék mindennapjainak eseményeit. Joga van arra, hogy a bölcsődében töltött idő alatt is érezhesse azt, hogy számára a családja a legfontosabb.

Fontos az egyenlő bánásmód érvényesítése, a gyermek személyiségének tiszteletben tartása, az egyéni fejlettséghez és szükségletekhez igazodó szakmai munka.

Bölcsődénk gyermekjóléti ellátást biztosító intézmény. Házi rendünk a törvényben meghatározott keretek között állapítja meg a gyermekek és felnőttek jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait.

A MUNKAVÁLLALÓ JOGAI

A szociális ágazatban foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogait, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

- munkájával kapcsolatban megilleti az a jog, hogy hozzájusson a szükséges információkhoz,
- megilleti az a jog, hogy személyét megbecsüljék – amennyiben a tevékenysége megfelelő színvonalú- kisgyermeknevelői tevékenységét elismerjék,
- a kisgyermeknevelő munkája során védelemre jogosult a vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szemben,
- munkája során a gyermekek érdekeit tartja elsődlegesnek, de ez nem sértheti egyéni, magánéleti, állampolgári érdekeit, jogait,
- A szakmailag elfogadott módszerek közül, saját maga, szabadon válassza meg a megfelelő formát (a hatályos jogszabályi keretek között)
- Jogvédelemre a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetéhez és a Magyar Bölcsődék Egyesületéhez (www.magyarbolcsodek.hu), ill. munkaügyi döntőbíróshoz fordulhat.

A MUNKAVÁLLALÓ KÖTELESSÉGE

- Munkahelyén a munkaköri feladatának ellátására megfelelő állapotban, öltözképpen jelenjen meg
- A munkaköri leírásban foglaltaknak és a vezetői utasításnak megfelelően, önállóan végezze feladatait
- A birtokába jutott információkat megfelelően kezelje a gyermekek, szülők, munkatársak személyiségi jogainak tiszteletben tartásával
- Szakmai kompetenciája határait betartva lássa el feladatait
- Érvényre juttatja az intézmény szakmai programjában megfogalmazott nevelési elveket, eljárásokat
- Továbbképzési kötelezettségét az előírtaknak megfelelően teljesíti
- Minden jogos eszközt igénybe vesz az intézmény és a szakma jó hírnevének öregbítésére

ÉRDEKKÉPVISELETI FÓRUM

Bölcsődénkben szülőkből, kisgyermeknevelőkből álló Érdekképviselői Fórum működik. A tanév első szülői értekezletén választjuk meg a tagjait. A Fórum szükség szerint, de legalább évente egy alkalommal ülésezik. A felmerülő panaszokról, problémákról dönt, intézkedéseket kezdeményez a megfelelő érdekképviselői szerveknél mely a gyermekek jogait szem előtt tartja.

GYERMEKVÉDELLEM

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézményben gyermekvédelmi felelős tevékenykedik. Ha a bölcsődében gyermeket veszélyeztető problémát észlelünk, a bölcsődevezetővel együtt koordinálja a gyermekvédelmi munkát.

A gyermekvédelmi felelős személyéről, elérhetőségéről a szülőket a nevelési év elején tájékoztatjuk, a házirendben feltüntetjük.

Célunk: a prevenció, a gyermek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve segítségnyújtás. Együttműködés a családokkal, különböző szakemberekkel. Olyan feltételek megteremtésére törekszünk, ahol minden gyermek biztonságban és jól érzi magát, és képességeit, készségeit a lehető legjobban ki tudjuk bontakoztatni.

Bölcsődénk a jelzőrendszer tagjaival team munkában dolgoznak, melynek célja, hogy különböző szakemberek a segítő tevékenység során, a saját területükön ellátott feladataikat, egymással konzultálva, egymás munkáját megismerve, támogatva, kiegészítve dolgozzanak a cél érdekében. Minden bölcsődei dolgozó jelzési kötelezettséggel bír, a bölcsődevezető felé jelez először, aki a jelzést továbbítja az intézményvezetőnek, aki a további szükséges lépéseket, jelzést megteszi. A jelzést a bölcsődei jelzőlapon kell megtenni.

A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTÉSGÉNEK BIZTOSÍTÁSA

Szakmai továbbképzés

A kisgyermeknevelők továbbképzési kötelezettségüknek a minősített továbbképzéseken való részvétellel, az itt szerzett kreditpontokkal tehetnek eleget. Az új továbbképzési időszak 4 év. A továbbképzési rendszer hármass szerkezetű, eszerint a kisgyermeknevelőknek kötelező, szabadon választott és munkakörhöz kötött képzéseken kell részt venniük. A kötelező továbbképzés az összpontoknak minimum 20 %-a, a munkakörhöz kötött továbbképzés minimum 40 %-a, a választható pedig maximum 40 %-a lehet. A középfokú végzettséggel rendelkezők 60 pontot, a diplomás végzettséggel rendelkezők 80 pontot gyűjtenek össze a 4 év alatt.

Középfokú végzettséggel		Diplomás végzettséggel	
kötelező	20% = 12 pont	kötelező	20% = 16 pont
munkakörhöz kötött	40 % = 24 pont	munkakörhöz kötött	40 % = 32 pont
választható	40 % = 24 pont	választható	40 % = 32 pont
Összesen:	60 pont	Összesen:	80 pont

Az új képzési rendszer értelmében a bölcsődevezetők ún. vezetőképzésre kötelezettek, nem pedig a szabadon, kötelezően, munkakörhöz kötött pontok megszerzésére. A vezetőképzés alap szintjét a bölcsődevezető köteles teljesíteni a fent említett képzési időszakban, ellenkező esetben nem foglalkoztatható vezetői munkakörben. A vezető képzés kinevezésétől számított egy éven belül köteles a bölcsődevezető a vezetőképzést teljesíteni. Majd ezt követően két évente ún. megújító képzés keretében újból vizsgát köteles tenni.

Alap vezetőképzés szintjei	Elmélet	Gyakorlat
Alapozó képzés	30 óra	50 óra
Megújító képzés	5 óra	10

Házi továbbképzés

Házi továbbképzéseink keretében igyekszünk átadni egymásnak szakmai ismereteket, tapasztalatainkat, a korszerű neveléstudomány alapjait. Folyamatosan törekszünk arra, hogy a továbbképzéseken szerzett ismereteket átadjuk egymásnak, az új módszertani anyagokat feldolgozzuk, a gyermekcsoportok életével kapcsolatos feladatokat megbeszéljük. A pedagógus életpályamodell bevezetésével pedig külön hangsúlyt fektetünk a pedagógus kompetenciák további fejlesztésére. Havi rendszerességgel tartunk házi továbbképzéseket, melynek témáit és felelőseit szeptember hónapban egyeztetjük.

Minden nevelési évben nagy hangsúlyt igyekszünk fektetni a környezeti nevelésre, egészséges életmódra nevelésre. Az ehhez kapcsolódó játékok, dekorációk, zöld jeles napok kiemelt szerepet kapnak.

Önképzés

A munkájára igényes szakember a továbbképzéseken való részvételen felül is rendszeresen képezi magát. A sokrétű munka színvonalas ellátásához elengedhetetlen a folyamatos fejlődés. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmez kiadványokat, Internet használatának lehetőségét, audiovizuális eszközöket, valamint szakmai kiskönyvtárat.

DOKUMENTÁCIÓ

BÖLCSŐDEVEZETŐ ADMINISZTRÁCIÓS FELADATAI

A bölcsődevezető gondoskodik a bölcsődei ellátás gördülékeny működéséért, összehangolja a munkát, ellenőrzi a dolgozók munkáját. A bölcsődevezetői adminisztráció napra készsége szükséges a hatékony és sikeres bölcsődei nevelés és gondozás megvalósulásához.

- Megállapodások megkötése
- Szükséges igazolások – térítési díj kedvezményhez
- Gondozási és étkezési térítési díjak kiszámolása, havonkénti elszámolások
- Felvételi könyv vezetése
- Fertőző betegségek nyilvántartás vezetése
- Bölcsődei felvételi kérelmek
- Ellátás megszűnése

- 🌸 EcoStat számlázási program
- 🌸 NRSZH TEVADMIN napi jelenté
- 🌸 Étkezés jelentése naponta élelmezés felé, egyeztetés
- 🌸 Hó végi jelentés
- 🌸 Munkaköri leírások elkészítése, felülvizsgálata
- 🌸 Dolgozók munkaidő beosztásának elkészítése
- 🌸 Távollét, délutáni pótlék, helyettesítési pótlék vezetése
- 🌸 Szabadságok nyilvántartása
- 🌸 Kisgyermekek napi jelenléti dokumentációja
- 🌸 HACCP rendszer dokumentációja
- 🌸 Ételkóstolási füzet vezetése
- 🌸 Munkaterv, beszámoló készítése
- 🌸 Szakmai program felülvizsgálata, átdolgozása
- 🌸 KSH Bölcsődei kérdőív, adatszolgáltatás
- 🌸 Továbbképzés nyilvántartása, tájékoztatás a továbbképzési lehetőségekről
- 🌸 Tűzjelző készülékek napi, havi és negyedéves ellenőrzése, dokumentálása
- 🌸 Balesetvédelmi és tűzvédelmi oktatás megszervezése, nyilvántartás
- 🌸 Szükséges munkálatok, javítások, jelzése a karbantartási táblázatban
- 🌸 Havonkénti zárás a Gazdasági Hivatal részére
- 🌸 Hó végi adatszolgáltatás (étkezés, TAJ, vidéki gyermekek, térítési díjkedvezmények)
- 🌸 Leltár nyilvántartás (kis- és nagyértékű eszközök)

KISGYERMEKNEVELŐK ADMINISZTRÁCIÓS FELADATAI

A dokumentációk elkészítésének alapelve továbbra is a tárgyszerűség, hitelesség, rendszeresség, szakszerűség. Csoportonként 1 db kisgyermeknevelői laptop áll rendelkezésre a 2 kisgyermeknevelő számára a szükséges dokumentáció elkészítésére.

A dokumentációk vezetése során az adatvédelmi szabályok betartása kötelező. Az intézményből csak a családi füzet kerül kiadásra.

A kisgyermeknevelők által vezetett adminisztráció:

- 🌸 **Családi füzet:** a család és bölcsőde kapcsolattartásának rendszeres írásos formája. A szülőket tájékoztatja a gyermek közösségi életének történéseiről, fejlődéséről. Igazából nem egyirányú bejegyzések adják igazi tartalmát, mert a szülő válaszára is számítunk.

- **Csoport napló:** tartalmazza a gyermekek személyes adatait, gyermekek napirendjét, csoportindító beszélgetést, napi események a csoportban, a kisgyermeknevelő napi szakmai tevékenysége, csoportmegbeszélések havonta, család és bölcsőde kapcsolata, hivatalos látogatások, záró gondolatok
- Nyilvántartás az ellátási napokról – jelenlét kimutatás 328/2011 (XII.29.) Kormányrendelet 2. sz. melléklete alapján
- **Fejlődési napló:** a gyermek fejlődésének rendszeres időnkénti összefoglalása: 1 éves kor alatt havonta, 1 éves kor után 3 havonta történik.
- **Gyermekek napirendje, Kisgyermeknevelői napirend**
- Kisgyermeknevelői jellemzés a szakértői és egyéb szakvizsgálatokhoz.
- **Egyéb:** szülőcsoportos beszélgetések dokumentálása (jegyzőkönyv)

INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS

A bölcsőde intézményen belüli és intézményen kívüli kapcsolatainak kialakításakor tiszteletben tartjuk a társintézményeket, törekszünk egy tartalmas, jó kapcsolat kialakítására, amely a kölcsönös érdeklődésen alapul. Mindez lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését, megértését és a folyamatos informálódást, így mi is megfelelő tájékoztatással tudunk szolgálni a hozzánk forduló családoknak.

A bölcsődén belüli személyes kapcsolattartást kiemelt fontosságúnak tartjuk a hatékony és minőségi munkavégzés érdekében. Az őszinte, nyílt kommunikáció és folyamatos tájékoztatás elengedhetetlen a mindennapok során, hiteles képet ad a bölcsődében dolgozó emberek személyiségéről, tevékenységéről.

INTÉZMÉNYEN BELÜLI EGYÜTTMŰKÖDÉS

- Szülőkkel való kapcsolattartás
  - szülői értekezlet
  - beszoktatás
  - szülőcsoportos beszélgetés
  - családi füzet
  - napi kapcsolattartás

- 🌳 közösen szervezett programok
- 🌳 bölcsődekóستولگاتو
- 🌳 Szülői Fórum megválasztása, működése
- 👥 Rendszeres kapcsolat a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálattal
- 👥 Napi kapcsolat a társbölcsődékkel
- 👥 Kapcsolattartás a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény Intézményvezetőjével, helyettesével, szaktanácsadóval
- 👥 EBI Gyermekvédelmi felelősevel
- 👥 Egyesített Bölcsődei Intézmény Gyermekeiért Egyesület vezetőjével.
- 👥 Kapcsolattartás a gyakornokokkal
- 👥 Gazdasági Hivatal munkatársaival
- 👥 Élelmezési Csoport munkatársaival

INTÉZMÉNYEN KÍVÜLI EGYÜTTMŰKÖDÉS

- 👥 Alkalmanként találkozás a körzet védőnőivel
- 👥 Külső kapcsolatok, társintézményekkel, támogatókkal, felkeresések, tájékoztatások
  - 🌳 Kapcsolattartás a Pipitér Óvodával.
  - 🌳 Kapcsolattartás a Brenner János Óvodával.
- 👥 Szombathely Megye Jogú Város Önkormányzatával
- 👥 **Együttműködési megállapodások**
  - 🌳 A bölcsődénk fogad közösségi szolgálatot teljesítő diákokat. A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény megállapodási szerződést köt az iskolákkal. A közösségi szolgálatot teljesítő diákok feladatai: eszközkészítés, játékok fertőtlenítése, udvar rendezése. A tanulók munkáját kisgyermeknevelők, bölcsődevezető segíti, figyelemmel kísérik, ellenőrzik az elvégzett feladatokat
  - 🌳 Magyar Bölcsődék Egyesületével- szakmai információk, képzések, előadások

SZÜLŐKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információ megosztása. Az együttműködés kölcsönös, a gyermekről való gondoskodás közben a gondozónőnek figyelembe kell vennie az otthoni egyéni szokásokat.

A szülőkkel való együttműködés legalapvetőbb formája a napi beszélgetések, tájékoztatások.

A folyamatos tájékoztatás eszköze a rendszeresen vezetett családi füzet, mely tartalmazza a gyermekre vonatkozó aktuális és fontos információkat, a gyermek aktuális fejlettségi állapotát. A hirdetőtáblán az általános, minden családot érintő aktuális programokról, változásokról, fontos tudnivalókról tájékoztatjuk a szülőket.

A szülői értekezlet elsősorban az általános, minden családot érintő nevelési kérdések megbeszélésére, a bölcsődei élet megismertetésére nyújt segítséget.

A szülőcsoportos megbeszélések már lehetőséget adnak a közvetlenebb, az adott csoportot érintő kérdések megvitatására, hiszen a csoport kisgyermeknevelőinek vezetésével történik, a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató nevelési témáról. A közös beszélgetés, egymás meghallgatása segít a szülői kompetencia megtartását.

A szülői közösség képviselői segítik munkánkat, közvetítik a szülők jelzéseit, részt vesznek a bölcsőde programjainak szervezésében. (érdekképviseleti fórum)

A bölcsőde rendezvényei: Intézményünk sajátos, a családokat támogató funkciót vállal fel. Ennek jó eszközei a közös rendezvények, ünnepek szervezése, mely segíti a bizalom és pozitív kép kialakulását a bölcsődénkről. (adventi készülődés a családokkal)

A rendezvények időpontja tervezett, a szülők számára ismert. Az első szülői értekezleten ismertetjük az éves programunkat a szülőkkel, valamint írásos emlékeztetőt is készítünk és rendelkezésre bocsátunk a tervezett programjainkról. A programok gyakoriságukban, témájukban a szakmai programunkhoz, helyi adottságokhoz, igényekhez, szükségletekhez igazodnak. Fontosnak véljük, hogy a szülőket aktívan bevonjuk a programok szervezésébe, lebonyolításába.

A programokról fényképes emlékeztetők készülnek, amelyek megjelennek az intézmény honlapján, facebook és instagram oldalán is.

A CSICSERGŐ BÖLCSŐDE SZAKMAI PROGRAMJA

Bölcsődénk szakmai programja az **egészségnevelés és környezetvédelem**, valamint az **állatvédelem témáit** dolgozza fel. Minden építő munka az alapoknál kezdődik. Nem lehet elég korán kezdeni az egészség, a körülöttünk lévő környezet, természet megismerését, szeretetét, harmóniáját. A gyermekek születésükkor belecsöppennek egy világba, ami szép és csodálatos lehet, ha tudnak benne élni, ha óvják és figyelmeztetik szerető, figyelő és látó szemek.

Az **egészségnevelés és környezetvédelem** fontosságát, személyiségformáló, szokás kialakító szerepét tekintjük programunk vezérfonalának. A tevékenységeket (játék, vers, mese, énekzene, énekes játék, rajzolás, mintázás, mozgás stb..) mint egy gyöngyként erre fűzzük fel.

Így lesz komplex egész programunk, mellyel megalapozzuk a bölcsődébe járó gyermekek környezeti tapasztalatait, melyek később ismeretté, majd egész életre szóló tudássá alakulnak.

Családias hangulatú bölcsődénkben mind négy csoportszobának egyéni arculata van, sok növényvel, a természet kincseivel. Az alapvető ismeretanyagokat szinte észrevétlenül gyűjtik össze a gyermekek. Ahogy a természet körforgása történik, olyan mozgásban követjük mi is a környezetvédelemhez és egészségneveléshez tartozó témaköröket, az évszakokhoz és jeles napokhoz kapcsolódva.

Már az első szülői értekezleten ismertetjük és hangsúlyozzuk az egészséges táplálkozás jelentőségét. A szülők tájékozódhatnak arról, hogy mik az egészséges táplálkozás főbb kritériumai, mit érdemes a boltban vásárolni. Pl.: cukorkák helyett aszalt gyümölcsöket vagy kompótot, chipsek helyett gabonaszeletet, cukrozott, szénsavas italok helyett ásványvizet. Fontos a szülők formálása, annak tudatosítása, hogy az egészséges táplálkozás nemcsak a testi fejlettséget határozza meg, hanem a gyermekek szellemi teljesítőképességét is. Minden héten tartunk **gyümölcs-és/vagy zöldségnapot** melynek során a gyermekek tevőlegesen is megtapasztalhatják az egyes gyümölcsök külső tulajdonságait, illatát, állagát, színét stb. A kisgyermeknevelő közben tudatosítja, hogy a zöldség, gyümölcs nagyon egészséges táplálék. A gyermekeken keresztül a szülőkre is lehet hatni, hisz egy ilyen foglalkozás után a gyermek, otthon is kérhet gyümölcslevest, készíthet gyümölcssalátát. Hangsúlyozzuk a környezet védelmének fontosságát, hogy olyan szokásrendszereket alakítsunk ki a gyermekekben, melyek majd az életkor előre haladtával meghatározóak lesznek akkor, hogy környezetükkel harmonikus kapcsolatban éljenek. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy bölcsődénkben szelektív hulladékgyűjtés folyik /papír, használt elem, ételmaradék/.

A **Zöld jeles napok** / Takarítás világnapja, Autómentes nap, Madárfigyelő- Állatok, - Föld,- Víz, Vizes élőhelyek, Újrahasznosítás világnapja, Madarak és fák napja/ kiemelten szerepelnek programunkban.

Programjainkat úgy szerveznénk, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek számára is érdekes, figyelemfelkeltő, élmény dús, hasznos és fejlesztő jellegű legyen.

Nagy hangsúlyt fektetünk a szellőztetésre, hűvös időben, esős idő után is kint tartózkodnak az udvaron a gyermekek. A szülőktől az időjárásnak megfelelő ruházatot, gumicsizmát kérünk, hogy a gyermekek minél önfeledtebben ismerkedhessenek az őket körülvevő környezettel, az időjárás adta lehetőségekkel, a természet kincseivel.

A téli évszakokban is -5 fokig minden nap lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek, hogy szabad levegőn mozoghassanak.

„Hozz magaddal egy talpalatnyi zöldet” programmal kérünk minden szülőt, hogy a gyermekcsoportba egy szobanövényt hozzanak magukkal, melyet egész évben a gyermekekkel együtt gondozunk, öntözünk. Természetesen a nevelési év végén a növényeket haza lehet vinni. Külön öröm megfigyelni, hogy a növények mennyit fejlődtek az év során a gondos gyermekkezek munkája által.

Kiemelt hangsúlyt fektetünk az eszközhasználatok során, hogy a gyermekek ne érintkezhessenek semmilyen mérgező, vagy veszélyes anyaggal. A tevékenységek során a természetes anyagok használatára nagy figyelmet fordítunk, pl. ragasztó helyett csirizt, gyurma helyett, főzött gyurmát használunk, húsvétkor a tojást nem festékekkel, hanem lilahagyma héjával színezzük.

A gyermekek alkotásainál is törekszünk a természetességre, levelekkel, terményekkel tevékenykedünk, a szülők által hozott újrahasznosított papírok felhasználásával.

Az **állatvédelem témái** között kiemelt szerepet kap a tudatos és felelős állattartás, a közvetlen környezetünk, a benne és a velünk együtt élő állatok megismerése, megszerettetése. Az állatokkal való etikus magatartás, a róluk való gondoskodásalapjait rakjuk le a gyermekek bölcsődés éveiben.

ÉLŐ KÖRNYEZET A BÖLCSŐDÉBEN

Az élőlényekkel való kapcsolatteremtés alapvető igénye a gyermekeknek. A rácsodálkozástól, a megfigyeléstől, az együttjátszásig sokféle érzelemmel, sokféle formában jelenik meg. Az élővilág nagy tárházából a kisgyermeket elsősorban az állatok érdeklik.

Figyelik és utánozzák mozgásukat, hangjukat. Ha lehet, megfogják, simogatják őket. A nyálkás, csúszós csigák, bogarak is érdekesek, nem idegenkednek tőlük – ha ez bekövetkezik, az már a felnőttektől tanult mozdulat. A tollas szőrös állatok, pedig egyenesen ellenállhatatlanok a gyermekek számára, nagy bennük a késztetés, hogy megérintsék őket. Ennek előkészítése a kisgyermeknevelő feladata.

Bölcsődénk kis háziállata, Leo, a térképtechnős szeretettel várja és fogadja az év folyamán a kis látogatókat.

A különböző állatfajtákkal való ismerkedésre és közvetlen találkozásra ad alkalmat az Állatok világnapja alkalmából megtartott: **„Nálatok laknak-e állatok?”** programunk, amelynek során várjuk és szeretettel fogadjuk a bölcsődés gyermekek és dolgozóink kis háziállatait. Emellett húsvétkor és Gyermeknap alkalmával is lehetősége van a gyermekeknek házinyúllal valamint lovacskával találkozni.

A **madarak** – a bölcsőde elnevezéséből is következően – kiemelt figyelmet kapnak bölcsődénk udvarán, gondoskodhatunk róluk. Kettő kirakott madárodúknak van, amibe évről évre lakó költözik és egy madáretetőnk. A madáretetőt hideg téli napokon keresik fel a kismadarak – énekes rigó, kerti poszáta, vörösbegy, cinke, feketerigó vagy házi veréb –, fantasztikus élmény a megfigyelésük. Hangjuk, énekük szívet melengető! A madáretetés a „jó tett” érzése mellett kitartást, folyamatos odafigyelést igénylő munkát ad, cserébe sok-sok érdekes látnivalót kínál. Milyen izgalmas könyvben kikeresni a hozzánk járó madarak képét, hányan vannak, milyen eleséget adjunk nekik? Környezeti nevelési programunk egyik legkedvesebb része a **madárkarácsony megünneplése** szülőkkel, gyermekekkel közösen.

Az udvaron lévő fenyőfára készítenek karácsony ünnepe előtt magvakból, madaraknak való finomságokból karácsonyi díszeket és ezeket kötözik fel a fára, hogy örömet szerezzenek ezen a nagy ünnepen a kis jövevényeknek.

A **növényekkel** a gyermekeknek már más a kapcsolatuk. Mégis milyen csodálatos, hogy a földbe vetett kis magból gondos ápolás mellett virágzó növény lesz. Ha ők vetik el a magot, ők próbálkozhatnak a csíráztatással, hajtatással – nem feledkeznek el róluk. A növények behozzák a csoportszobába a természetet, ez különösen télen nagydolog. Képes a hangulatukat megváltoztatni a csíráztatott búza üde zöldje vagy egy hajtattott, virágzó gyümölcsfavessző. Jó alanyai a gyermekek kísérletező tapogatózásának, mert változásaik viszonylag gyorsak, napok alatt megfigyelhetők. A gyümölcsök, zöldség- és főzeléknövények felhasználásuk közben nyújtanak igazi tapasztalatokat. Gyümölcsnapjainkon közösen mosva, tisztítva, karikázva, reszelve, megtapintva, ízelve, ételnek készítve – nyújthatnak igazán maradandó ismereteket,

nem pedig tanítva, beszélgetve róluk. Mennyivel finomabb, amit magunk készítünk! Ma retek, uborka is kerül a vajás kenyérre, legközelebb saláta stb. Így igazi az ismerkedés. Ha lehetőség van udvarunkon saját kiskert vagy veteményeskert kialakítására, akkor az itt termesztett, nevelt növények, zöldségek melyeknek a gyermekekkel közösen viseljük gondját, közösen „szüreteljük” le munkánk „gyümölcsét” nagyobb értéke lesz mindnyájunk számára. Így biztosabb a siker, hogy minden gyermek megkóstolja azt a hagymát vagy paradicsomot, amit ő ültetett és gondozott.

A csoportszobák díszeként élénk színfoltokként pompáznak a közösen gyűjtött falevelek, gesztenyék, makkok, különböző magvak. De nemcsak díszítésként, hanem játékainkhoz, alkotásainkhoz jól használhatók az ős kincsei.

ÉLETTELEN KÖRNYEZET A BÖLCSŐDÉBEN

Az élettelen természet tárgyaival, jelenségeivel a gyermekek kapcsolata hasonlóan sokrétű. A csapadék minden formája érdekes tapasztalatokat nyújt. Figyelni a záport az eresz alól, a teraszról, hallgatni az esőcseppek kopogását, csendes esőben kívánni meddig véd a fa lombja. Eső után játszani a tócsák vizével, papírcsónakot úsztatni, vizes lábnyomokat nézegetni, követni őket, ki merre szaladt, lesni az előbújó földigilisztákat. Hidegben betörni a pocsolyák jégvártait, gyorsan száradó, vizes alkotásokat készíteni, mind igen jó játék. A hóról nem is beszélve. „Hóangyalt” készíteni, hógolyókat gyúrni, egyszerűen csak belehemperegni, kis dombon szánkóval lecsúszni, majd egy kis havat magunkkal vinni a szobába, a jó melegre és nézni, mi történik vele, mi lesz belőle. Ha felolvadt, a tálban kirakni újra a hidegre, most mi történik vele. De ne csak lássunk, fogjunk, kicsit hallgatózzunk is. Hallgassuk a szél zúgását, nézzük, mint hajladoznak a fák, bokrok, hogyan kavarja a port, a homokot, viszi a faleveleket a szél.

Az élettelen természet a legtermészetesebb módon van jelen a kisgyermek játékaiban. A rögös termőföld vagy a homok morzsolása, markolásása, a sima agyag, sár formázása, tapintása vagy lépegetések jó időben a füves vagy a kavicsos, bökös talajon, olyan biológiai ingereket közvetítenek, amelyek örökös nyomot hagynak a világ dolgaival ismerkedő gyermekben. A bölcsődés korú gyermek számára az eddig felvázolt szűkebb természeti környezet jelenti a „világot”. E világ felé egész figyelmével fordul, a körülötte levő személyek, élőlények, jelenségek, történések, dolgok, tárgyak felé. A kisgyermek számára természetes az ezekkel való ismerkedés, tapasztalatszerzés – a tanulás.

Ebben a természetes tanulásban, környezetével való ismerkedésben sajátítja el az életét megkönnyítő információkat, a felnőttekkel, gyermektársaival, a természettel kapcsolatos viselkedésformákat, s az együttes élményekből származnak érzelmei, művészi ihletésű alkotásai.

Bármely nevelési terület oldaláról közelítünk, mindegyik élményanyagát, forrását a kisgyermeket körülvevő környezet adja.

EGÉSZSÉGENEVELÉS

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása már ebben az életkorban kiemelt jelentőségű feladat. A szülőkkel együtt olyan szokásokat, szokásrendszereket, viselkedési formákat alakítunk ki, melyek meghatározóak lesznek a későbbiek során.

Feladataink:

- A jól szervezett és rugalmas napirend segítségével, kialakítjuk a gyermekek helyes életritmusát.
- A testi képességek fejlődésének elősegítése, a mozgásigény kielégítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, a betegségek megelőzésére törekvés.
- Az egészséges életmód, kultúrhygiéniés szokások kialakítása az étkezés, mosakodás, öltözködés, alvás, szobatisztaságra nevelés, pihenés, levegőzés, játék, mozgás terén.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.
- A szükségletek egyéni igény szerinti kielégítése.

KÖRNYEZETI NEVELÉS

A gyermekek aktivitásuk és érdeklődésük során tapasztalatokat szereznek a közvetlen és tágabb természeti-, emberi-, tárgyi környezetről. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul ki a természethez, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Feladataink:

- Egészséges környezet biztosítása, melynek ápolásában, védelmében a gyermekekkel együtt veszünk részt.

- 🌸 Olyan tapasztalatok megszerzésének biztosítása, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.
- 🌸 Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítani a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak kialakítására.
- 🌸 A környezethez való pozitív viselkedési formák és magatartásmódok kialakítása, a környezeti kultúra iránti igény megalapozása.
- 🌸 A gyermek közvetlen környezetében lévő élővilág megismertetése és megszerettetése, az élő és élettelen környezeti tényezők közötti leglényegesebb összefüggések megvilágítása, a helyi adottságok, lehetőségek feltárásával, felhasználásával.
- 🌸 A feladatok megvalósítását a 0-3 éves gyermekek körében, a következő életkori jellemzői teszik lehetővé:
  - 🌸 cselekedeteiket mindig valamilyen érzelem kíséri
  - 🌸 tevékenyek, aktívak, nyitottak, kreatívak
  - 🌸 a körülöttük lévő világot érzékszerveikkel, tapasztalás útján ismerik meg
  - 🌸 érzelmileg kötődnek az őket nevelő felnőttekhez, "modellkövetők"
  - 🌸 családdal való szoros együttműködés,
  - 🌸 családok szemlélete is a gyermekeken keresztül alakítható (a jó szokásokat a gyermekek hazaviszik)

Fontosnak tartjuk, hogy bölcsődébe lépéskor kedvező érzelmi hatások érijék a gyermeket, mert ez segíti szociális érzékenységeinek fejlődését, én tudatának alakulását, lehetőséget, teret ad érvényesítő törekvéseire. A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő, közös tevékenységek gyakorlása. A program megvalósulása olyan sokszínű tevékenységet kínál a gyermeki közösségben, amely különös tekintettel van a mással nem helyettesíthető játékokra. Ezért olyan bölcsődei életet szervezünk, amely a természetbarát, környezetbarát szemléletet sugallva, segíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlődését.

A környezettel való "együttélésre" nevelés magába foglalja a környezet tényleges védelmét, egyben a környezetkultúra közvetítése átadása történik. Egyfajta életmód, gondolkodás- és viselkedésmód, és ezeken keresztül a teljes személyiség fejlesztése valósul meg.

A környezet szóba beleértjük természetes és "mesterséges" környezetünket, vagyis, az ember által létrehozott környezetet is (sőt még a kulturális környezetet) és értelemszerűen magát az élő és élettelen természetet is.

Programunk a gyermek és a természet kapcsolatát helyezi a tevékenységek középpontjába. Ahogyan játszunk, reggelizünk, ebédelünk, pihenünk, ahogyan érzünk, alakulnak emberi kapcsolataink, ahogyan vigyázunk a vízre, az energiára, a szobák tisztaságára, gondozzuk kisállatainkat - ez mind környezeti nevelés.

Életformára, természetbarát életformára, magával az élettel lehet nevelni.

Hiszünk abban, hogy a gyermekek nevelése, születéskor veszi kezdetét, és folytatódik egy életen át. A bölcsőde szakmai programjának összeállítása során fontosnak tartotta, hogy a gyermekek bevonásával a szülők is részesüljenek a környezeti tudat- és szemléletformálásban. A környezeti nevelés a bölcsődei élet mindennapjait átszövi, és e tevékenység már az első szülőértekezleten kezdetét veszi, ahol ismertetjük és hangsúlyozzuk az egészséges táplálkozás jelentőségét, a környezet védelmének fontosságát. A szülők tájékozódhatnak arról, hogy mik az egészséges táplálkozás főbb kritériumai, mit érdemes a boltban vásárolni. Pl.: cukorkák helyett aszalt gyümölcsöket vagy kompótot, chipsek helyett gabonaszeletet, cukrozott, szénsavas italok helyett ásványvizet.

Fontos a szülők formálása, annak tudatosítása, hogy az egészséges táplálkozás nemcsak a testi fejlettséget határozza meg, hanem a gyermekek szellemi teljesítőképességét is.

Az intézmény környezeti nevelésre épülő szakmai programja évszakokhoz és zöld jeles napokhoz kötődve készült el, beleszöve a mese, mondóka, matematika jellegű, vizuális nevelés tevékenységeket.

Az évszakok változása rengeteg lehetőséget nyújt a környezeti nevelés alkalmazására, ugyanis a gyermekek az adott évszaknak megfelelően tapasztalhatják meg és élhetik át a körülöttük lévő környezet és természet csodáit.

Ebben az életkorban kiemelkedően fontos szerepet kell, hogy kapjon az érzelmi nevelés, amely elősegíti, és későbbiekben hozzájárul a gyermek környezetorientált értékrendszerének kialakításához. Az életkori sajátosságokból adódóan a kisgyermekek kíváncsiak, rácsodálkoznak a körülöttük lévő környezet elemeire, változásaira, a benne zajló folyamatokra. Nagyon aktívak, szeretnek segíteni, pl. részt venni a kerti munkákban, takarításban stb., ezért a gondozónők, szakemberek feladata, hogy bevonják őket a számukra megfelelő tevékenységekbe, hogy minél több tapasztalatot szerezhessenek a körülöttük lévő környezet mozzanataiból.

Az intézmény szakmai programja a környezeti nevelésre épít és a madárvilág bemutatását, megismerését dolgozza fel.

ÁLLATVÉDELEM A BÖLCSŐDÉBEN

2024-ben bölcsődénk elnyerte az „Állatvédelem gyerekeknek” által kiírt Állatbarát Bölcsőde címet. Csatlakoztunk az Állatvédelmi Témahét megrendezéséhez.

ÁLLATVÉDELMI TÉMAHÉT

Programjaink:

 bölcsőde aulájában **Plüss Zoo**-t alakítottunk ki, ügyelve a különböző állatok különböző élőhelyeinek megjelenítésére, valamint természetkiállítást rendeztünk be.

A Plüss Zoo-hoz természetesen a gyermekek, családok segítségét is kértük, akik örömmel hozták az állatokat, majd izgatottan keresték a saját állatkáikat a berendezett állatkertben. A bölcsőde dolgozói is aktívan részt vettek a Plüss Zoo létrehozásában, és saját állataikkal gazdagították a kis állatkertünket.

 A **Termésállat kiállításunknak** már hosszú évekre visszanyúló hagyománya van. Annak idején saját kedvtelésükre készítettek kisgyermeknevelőink egy-egy állatot tobozból, makkból és egyéb termésekből, majd ennek gyorsan nagy sikere lett és a családok, szomszédos óvoda csoportjai szívesen vették szemügyre az elkészült alkotásokat. Évről-évre nőtt a természetállatok száma, a mai napig igyekszünk minden évben egy-egy újdonsággal szolgálni.

Friss termésekből (alma, szőlő, körte, uborka, répa...) ötletes és látványos állatokat készítettek a kisgyermeknevelők, amelyek a természetállatok előtt kaptak helyet.

Főszerepben az alkotó tevékenység:

Az őszi egyik kedvelt állatát a sündisznót készítik el a gyermekek a kisgyermeknevelők segítségével burgonyából és körtéből. Az így elkészült alkotások természetesen szintén az aulában levő kiállításon kapnak helyet.

Emellett saját plakátok is készülnek, amelyeket a csoportszoba ajtajára helyezünk ki, ezzel is felhívva a figyelmet a közelgő Állatok világnapjára.

Családi délután

Főszerepben a mese:

Minden gyermekcsoportban szívesen lapozgatják a gyermekek által hozott és a kisgyermeknevelők által felajánlott mesekönyveket, amelyekben az állatoké, a felelős

állattartásé, az állatokról való gondoskodásé a főszerep. A mesekönyvek mellett a diavetítő is előkerül és itt is elmerülhettünk az állatokról szóló kedves történetekben.

„*Nálatok laknak-e állatok?*” programunk keretében szeretettel várjuk a bölcsődés gyermekek és dolgozóink kis háziállatait vendégségbe. (*Állatok világnapja*)

SZAKMAI PROGRAM HAVONKÉNTI LEBONTÁSBAN

ŐSZ

Ősszel a táj gyönyörű színekben pompázik, ahol a zöld, a sárga, a piros, és a barna színek árnyalatai dominálnak. A gyermekek megfigyelhetik, hogy az idő előrehaladásával egyre több levél válik színessé, majd fontos felhívni a gyermekek figyelmét arra, hogy ez a folyamat azt jelenti, hogy a természet lassan megpihen, nyugovóra tér és egy másik évszak veszi kezdetét. A levelek lehullásával kezdetét veszi az őszi kert rendbetétele, melynek során felhívjuk a figyelmet a kert gondozására, rendbetételére.

A levelek gereblyézése, összegyűjtése során a bölcsődés gyermekek megismerkedhetnek a kerti szerszámokkal, megtapinthatják a leveleket, megérezhetik az avar illatát, megfigyelhetik a földön-földben élő élőlényeket stb. Az udvaron lévő növény és állatvilág megfigyelésén túlmenően, a kisgyermeknevelő segítségével a gyermekek terméseket, kincseket gyűjtenek, de csak olyanokat, melyeket a természet adományozott számukra. Az udvar madárvilága rendkívül gazdag azon fajok szempontjából, melyeket a gyermekek is megfigyelhetnek az udvaron kihelyezett madáretető környezetében. Ősszel nemcsak a növényvilágban történik változás, hanem a költöző madarak is vándorútra kelnek, melyre a gondozónők és a szakemberek felhívják a figyelmet.

Szeptember: *Adaptáció*

A gyermekek felvétele bölcsődelátogatással, majd a kisgyermeknevelő családlátogatásával, valamint a szülővel történő fokozatos beszoktatással kezdődik.

Ezek a találkozások adnak alkalmat arra, hogy a szülők megismerjék a bölcsődei nevelés-gondozás elveit és gyakorlatát, a kisgyermeknevelő pedig a szülő segítségével megismeri a gyermeket, annak egyéni szokásait.

Ebben a hónapban történik a gyermekek folyamatos beszoktatása. Igyekszünk a tárgyi feltételeket, a napirendet a megtapasztalt új igényekhez, sajátosságokhoz úgy igazítani, hogy kialakítsuk a helyes szokásokat. Állandó támogatással, biztatással, felvilágosítással segítjük a szülőket a beszoktatás során. A sérült gyermekek szülei számára több időt biztosítanánk az adaptációra ha szükséges, maximálisan igazodva a gyermek igényeihez.

Programok:

Autómentes nap: szeptember 22.

1997-ben La Rochelle-ben, egy franciaországi városban rendeztek először autómentes napot. 2002-ben több mint 40 magyar városban tartották meg az autómentes napot. A rendezvény egyik *hosszú távú célkitűzése* az, hogy rávegye a rendszerint autóval munkába, iskolába vagy kikapcsolódni járó polgárokat, hogy az utazáshoz *fenntartható alternatív közlekedési módokat* vegyenek igénybe. Ilyen módon hozzá kíván járulni a polgárok egészségének és életminőségének javításához. Hagyományosan minden évben megfogalmazzuk az aktuális mottókat.

A gyermekcsoportok figyelemfelhívó plakátokat készítenek, amelyeket az átadókban jól látható helyre tesznek ki. Ezzel is ösztönzik a szülőket, családokat, hogy ezen a napon minél többen hagyják otthon autóikat és gyalog, kerékpáron vagy tömegközlekedéssel közelítsék meg a bölcsődét, illetve munkahelyüket. A bölcsőde udvarán a gyermekek a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályaival ismerkednek játékos formában a kisgyermeknevelők vezetésével.

Takarítási világnap:

A takarítási világnap nem kötődik egyetlen konkrét dátumhoz sem, minden évben egy szeptember 20-a körüli hétvégén ünneplik. Jelszava: Gondolkodj világméretben és cselekedj otthon. A tanulás egyik formája ebben a korban a játékos tapasztalatszerzés. Mindezek tudatában szerveztük, illetve terveztük meg takarítási világnapunkat. Témául a szelektív hulladékgyűjtést választottuk. A gyermek méretű szelektív kukákba a gyermekek és kisgyermeknevelők együtt válogatják és helyezik el a hulladékokat.

A hónap során begyűjtött műanyag kupakkal logikai játékokat találunk ki, majd karitatív célokra ajánljuk fel.

Október

Programok:

Állatok Világnapja

Ezen a napon előtérbe kerül az állatok védelme, gondozása. Az állatokkal, kapcsolatos mondókákkal, versekkel, énekekkel ismerkednek meg a gyermekek. Beszélgetünk életmódjukról, táplálkozásukról, tulajdonságaikról.

„*Nálatok laknak-e állatok?*” programunk keretében szeretettel várjuk és fogadjuk a bölcsődés gyermekeink és dolgozónk kis háziállatait.

Családi délután - Állatok világnapja

Kreatív kuckó keretében különböző technikákkal és anyagokból állatokat készítünk, formázunk. Ügyességi játékokban célbadobás, célbagurítás és egyensúlyozás terén kicsik és nagyok is próbára tehetik magukat. Kutyás bemutatót szervezünk, melynek egyik fő célja a tudatos, gondos állattartásra való figyelemfelhívás.

November:

Programok:

Márton nap

Libás énekeket, dalokat, mondókákat mondunk, közben kukoricát morzsolunk.

A hagyományhoz kapcsolódva a Pipitér Óvodában meghívást kapunk. Itt a gyermekek találkozhatnak élő lúddal, akit az előző nap morzsolt kukoricával etethetnek. Majd mindenki kedve szerint fogyaszthat a különféle Márton - napi finomságokból. A jeles napot az óvoda szervezésében lampionos felvonulással zárjuk.

Adventi készülődés-Családi délután

Kreatív alkotások, díszek elkészítésére várjuk a családokat. Meggyújtjuk az első gyertyát az adventi koszorún, elkezdjük a ráhangolódást a várva várt ünnepi időszakra.

TÉL

Télen a természet alszik, melyet az is jól tükröz, hogy rövidek a nappalok. Jellegzetes színeként a fehér és a szürke dominál, melyek hideg színek, de ugyanakkor megjelenik a Karácsonyra való készülődés, amely rengeteg melegséget hordoz magában.

Fontos, hogy a kisgyermek megfigyelje az évszakhoz kötődő csapadékformákat (hó, dér, zúzmara, eső), figyelje meg a természetben betöltött szerepüket.

Ebben az időszakban hangsúlyosabb szerepet tölt be a madarak gondozása, a madárodúk karbantartása, a madarak etetése. A népi hagyományörzés nagy szerepet játszik a Karácsony és a farsang témakörénél.

December

Programok:

Mikulás várás

A Mikulás megérkezését több hetes készülődés előzi meg. Fontosnak tartjuk, hogy a Mikulással való találkozás pozitív élmény legyen a gyermekek számára. Így a várva-várt Mikulás a csoportszobába érkezik meg és foglal helyet a gyermekek között. A kisgyermeknevelők Mesejátékkal kedveskednek a gyermekeknek.

Énekekkel, mondókákkal, érzelmi ráhangolással telik a várakozás. A Mikulás minden gyermeknek személyesen adja át a kis csomagot.

Madárkarácsony

Folyamatosan gondoskodunk a madarak téli etetéséről, így sok kismadár rendszeresen vissza jár már az etetőhöz, és könnyű megfigyelni őket. Ezen a napon a madarak számára fűzért készítünk dióból, magokból, és feldíszítjük vele a fát. Nagy élmény a gyermekek számára, mikor 4-5 kismadár egyszerre falatozik.

December: Advent

Az intézmény bejáratának előtere Advent ünnepének megfelelően felöltözik, jelezve a karácsonyra való készülődést. A gyermekek és a kisgyermeknevelők adventi koszorút és különböző dekorációkat készítenek környezetbarát anyagokból, melyek díszítik a csoportszobákat.

Délután a szülők részt vehetnek a népi hagyományőrző foglalkozásokon, ahol csuhézés és egyéb kreatív műhelymunka várja őket, miközben népi zenei aláfestés szól. A Brenner János Óvoda betlehemi előadással örvendezteti meg az egybegyűlteket.

Február

Programok:

Vizes élőhelyek világnapja: Február 2.

A gyermekek közelebbről megismerkedhetnek az aranyhalakkal, és Leóval a tércépteknőssel. Megfigyelik élőhelyüket, mozgásukat, megejtetik őket, majd vidám ügyességi játékokban próbálhatják ki magukat a Vizes élőhelyek témakörben.

Farsang

Az előkészületek során megtörténik a csoportszobák, átadók díszítése aktualitásnak megfelelően, a farsangi szokások és hagyományok figyelembe vételével.

A Farsangi mulatságon a kisgyermeknevelők is beöltöznek, ropogtatnivaló, gyümölcslé, vidám zene biztosítja a jó hangulatot.

Madarak farsangja: Madárkalácsot készítünk. A madarakkal való állandó kontaktus miatt közel kerülnek hozzájuk a gyermekek, a napi program részévé válik azok figyelése.

TAVASZ

Tavasszal ébredzik a természet, megjelennek a rügyek, a levelek, virágok. Ebben az évszakban kezdődik el a tavaszi nagytakarítás, a kert rendbetétele, a növények ültetése és az udvari kiskert kialakítása. A gyermekek megfigyelik, hogy hogyan kell elültetni a magot, sőt ők is segédkeznek benne. Az elültetett mag fejlődését nap, mint nap nyomon követik a gyermekek, továbbá tudatosítjuk bennük, hogy a növények számára biztosítani kell a növekedéshez szükséges feltételeket, gondozni, óvni kell őket.

Fontos, hogy ebben az évszakban minél többet legyenek a bölcsődések a szabadban, mivel a természet napról napra változik, amit a kisgyermek tapasztalatszerzés útján tud megismerni. Ebben az évszakban számtalan környezetvédelmi jeles nap van, amit ünneplünk.

Március:

Programok:

Újrahasznosítás világnapja: március 18.

Ezen a napon az alkotó tevékenysége a főszerep. Az előzetesen összegyűjtött alapanyagokból (WC papír guriga, műanyag kupakok, PET palackok, stb.) a gyermekek vidám, színes játékokat, díszeket varázsolnak. Az elkészült alkotások az aulában berendezett kiállításon tekinthetők meg a kisgyermeknevelők és a családok által készített alkotásokkal együtt.

Víz Világnapja: március 22.

A csoportszobákban vizes játékokat játszunk, vízben élő élőlényeket készítünk természetes anyagokból, megismerkedünk a vízi járművekkel. Tudatosítjuk a víz szerepét az emberek, növények, állatok életében. A vízi állatok mozgását utánzó játékos tornát végzünk, majd megfigyeljük a bölcsőde kis teknősenek, Leónak az élőhelyét, mozgását a vízben.

Április: Húsvét

A Húsvét, mint ünnep kiváló lehetőséget nyújt a néphagyományörzésre, a kézműves foglalkozásokra, valamint a színek birodalmának felfedezésére. A nyuszi várás a bölcsődében megfelelő ráhangolással: mondókákkal, dalokkal, történetekkel válik izgalmassá. Az ünnephez kapcsolódó népszokások megjelennek a heti tervben és a gyermekek tevékenységeiben.

A nyuszi az udvarra rejti el az édességet és az apró játékokat. A szülők segítségével lehetőségünk van élő nyuszi simogatására.

Április: Föld Napja: április 22.

Föld napja alkalmából növényeket ültetünk a bölcsőde udvarára, kavicsokat gyűjtünk és festünk, magokból, termésekből készítünk befőttet, képeket, rovarokat, madarakat, pillangókat készítünk, és festünk stb. Megfigyeljük a vándormadarak visszaköltözését.

Április: Bölcsődék Napja (április 21.)

A 15/1998. NM rendelet módosításával, mely kimondja, hogy a bölcsődében április 21-e, vagy ha az heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik, az azt követő legközelebbi munkanap, minden évben nevelés-gondozás nélküli munkanap.

Ezen a napon a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény szervezésében egy közös napot töltünk el mindannyian a szakmai fejlődés vagy csapatépítés keretében.

Május:

Programok:

„Bölcsődekóstolató”

A leendő bölcsődések betekintést nyerhetnek a bölcsőde mindennapjaiba. Megismerhetik a bölcsőde felépítését, tájékoztatjuk őket szakmai programunkról, rendezvényeinkről.

Anyák napi ünnepség

Május első vasárnapja előtt kis versikével, virággal, apró ajándékkal köszöntjük az édesanyákat. Az előkészületekbe az édesapákat is bevonjuk, ezáltal erősítjük a család összetartozását.

Gyermeknap

Május utolsó vasárnapja a gyermeknap. Bölcsődénkben már hagyománnyá vált, hogy ezt követő héten tartjuk meg Gyermeknapit mulatságunkat, amelyre szeretettel várjuk a bölcsődés gyermekeket családtagjaikkal együtt. Az érdeklődőket hangulatos, színes, feldíszített udvarral várjuk.

Változatos programokra, játékokra készülünk: a gyermekek megtekinthetnek egy kukásautót, mentőautót, rendőrautót. A családok számára játékos feladatokat találunk ki: pl.: célba dobás, ügyességi játékok. Kézműves kuckóval, arcfestéssel, csillámtetoválással, lufi hajtogatással is készülünk a mozgás után elfáradt gyermekek, szülők számára.

Madarak és Fák Napja: május 10.

Bölcsődénkben a környezeti nevelésen belül a madarász tevékenység fontos szerepet kap. Ezen a napon hangsúlyosabb tevékenységként jelenik meg a madarászat, a gyermekek

szakember bevonásával megfigyelik a madárhangokat, a madarak testfelépítését, színezetét és a madarak ismertető jegyeit. A szülőkkel együtt ellátogatunk a közeli Csónakázó-tó partjára, ahol a bölcsődések megfigyelhetik a hattyúkat, vadkacsákat, vízityúkokat, esetleg kicsinyeiket.

A gyermekek ezen a napon a kisgyermeknevelők segítségével WC- papír gurigából távcsövet készítenek és az udvaron átsuhanó, a fák tetején megbúvó madarak figyelik.

NYÁR

Nyáron a gyermekek sok időt töltenek a szabadban, megfigyelik az udvar élővilágát, segítenek a növények gondozásában. A nyári napirend szerint sokszínű játéklehetőséget biztosítunk a gyermekek számára. Figyelemmel kísérjük a nyári évszak jellegzetességeit. Az ismert verseket, mondókákat, énekeket folyamatosan ismételjük a gyermekek játéktevékenységéhez, az időjáráshoz igazodva. A nyár a vizes játékok, a „cseppvár” építés időszaka. Közös gondozzuk, öntözzük a növényeket, míg télen a madarak etetésére, nyáron a madarak itatására is figyelünk, nagyobb edényekbe esővizet gyűjtünk és elsősorban az esővizet használjuk az öntözéshez. A homokozó játékokhoz is ilyenkor a vizet használjuk, a homoksütemény mellett nyáron főleg az alagutak, homokvárak, dombok formázhatók a víz segítségével. A játékos tapasztalatszerzések révén ismertetjük meg a gyermekeket a víz felhasználási lehetőségeinek minél sokrétűbb módjával. Nemcsak maga a víz, hanem maga a légkör is nagy magasságig vízpárával van tele, elsősorban a reggeli időszakban van lehetőség a párás fűvön meztlábazni, a nedves homokban nyomokat hagyni. A víznek tulajdonsága, hogy mindenfélét felbont, felold, felvesz magába.

Ezt mi is kipróbáljuk a gyermekekkel. Nyári hűsítőként limonádét iszunk, cukorral keverjük. A természetben talált anyagoknál is megfigyeljük, hogyan hat a víz halmazállapotukra.

Június- Július:

Az újonnan felvett gyermekek számára a bölcsődevezető megtartja az első összevont szülői értekezletet. Családlátogatás és a beszoktatás időpontja, menete megtörténik.

A gyermekek napirendjük szerint, a nap nagy részét a szabad levegőn töltik. A folyadékpótlásról folyamatosan gondoskodunk, a vizet árnyékos helyen, az udvaron helyezzük el.

Az átlagosnál több játékot biztosítunk: a plédeken, asztalokon konstrukciós játékok, gyurma, rajzeszközök, szerepjáték kellékei stb. vannak kirakva, vizes játékokat játszunk, a homokozóban formázunk, várat építünk, sütünk, főzünk, a nagyobb gyermekekkel rövidebb sétákat teszünk. Nyári ügyelet igény felmérése, szükség esetén ennek biztosítása.

Július: Óvodalátogatás

A Pipitér Óvodába átviesszük azokat a kisgyermeket, akik oda felvételt nyertek. A leendő óvónők meglátogatják a bölcsődés gyermekeket. Az átmenetet szeretnénk ezzel megkönnyíteni, hisz megismerkednek a leendő óvó nénivel, az óvodai légkörrel.

Augusztus: Csoportváltás

A nyári zárás után a gyermekek zökkenőmentes bölcsődébe illeszkedésének segítése előtérbe kerül. A kisgyermeknevelők felkészülnek a csoportváltásra, esztétikus dekorációt készítenek, berendezik a csoportszobát. Megkezdődnek a családlátogatások az új gyermekeknél, igény szerint fogadjuk őket.

ZÁRÓ GONDOLATOK

Szakmai programunk tervezésekor, előkészítésekor mindenképpen szem előtt tartottuk, hogy az előző években tapasztaltakat beépítve változtassunk, vezessünk be újításokat. Ennek megfelelően új családi programként az Állatok világnapja alkalmából rendezett családi délutánt terveztük megvalósítani október elején, ahol mind a kreatív kuckó, mind az ügyességi játékok témája az állatok, állatvilág köré csoportosult. Az Állatbarát Bölcsőde címet szeretnénk a következő években is megpályázni és elnyerni, ehhez számos új feladat és tevékenység vár még megvalósításra, többek között az állatokvilágnapja alkalmából egy egész témahetet tervezünk október elejére, ahol tömbösítjük és rendszerezzük a már korábban is megtartott programjainkat a témával kapcsolatosan.

A 2024-ben először megszervezett Nyári tábor nagy siker volt a családok körében, valamint a tábort tartó kisgyermeknevelő és a munkájukat segítő dajka is kellemes, pozitív élményekkel zárta a tartalmas és eseménydús tábori hetet, így mindenképpen szeretnénk folytatni ezt az elkövetkezőkben is.

A Zöld jeles napok megünneplése, kiemelt szerepű, a továbbiakban is munkatervünk fő vezérvonala. Az előző évben bevezetett újításunk továbbra is marad majd: Az újrahasznosítás világnapját külön is megünnepeljük, mint újonnan bevezetett Zöld jeles napot. Ezen a napon a kreatív újrahasznosítás témakörében tervezünk kiállítást, amelyből a családok és mi is ötleteket gyűjthetünk, megújulhatunk.

Az újabb Zöld jeles napok bevezetését és megtartását mindig szem előtt tartjuk, a kisgyermeknevelők nyitottak, újító szelleműek, így minden évben újabb ötletek közül szemezgetünk.

A bölcsőde otthonosabbá tétele, környezetünk folyamatos szépítése közös célunk, érdekünk. Ezt elsősorban a saját készítésű, évszaknak megfelelő díszítésekkel, valamint saját készítésű játékokkal érjük el.

MELLÉKLETEK

1. melléklet: Megállapodás

9700 Szombathely, Bem József u. 33
telefon: 0694/501550, 0694501551
email: sebestyen.bianka@ebi.szombathely.hu
www.bolcsodeszombathely.hu

Ikt.sz.:

Felvételi könyv száma:

Megállapodás

Mely létrejött egyrészről a **Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában lévő Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény** (9700 Szombathely, Bem J. u. 33) – **Csicsergő Bölcsődéje**, mint a bölcsődei ellátást biztosító intézmény, képviselőjében *Sebestyén Bianka*, valamint a bölcsődei ellátást biztosító intézmény képviselőjében eljáró: **Leibingerné Németh Elvira** (továbbiakban Intézmény), valamint a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek szülője (törvényes képviselője) között.

Fenntartó: Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata

Székhelye: 9700 Szombathely, Kossuth L. u. 1-3

Adószáma: 15733658-2-18

1. A bölcsődei ellátás helye: Csicsergő Bölcsőde**Címe: 9700 Szombathely, Bem József u. 9.****2. Az ellátást igénybe vevő törvényes képviselője:**

Neve:

Születési neve:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcíme:

Szem. ig. száma:

3. A bölcsődei ellátást igénybe vevő:

Neve:

Születési helye, ideje.:

Anyja neve:

Lakcíme:

Taj szám:

4. Intézményben a bölcsődei ellátás kezdete: év hónap napjától**5. Ellátás időtartama:**

- határozatlan időtartamra: jogosultsági feltételek megszűnéséig.
- határozott időre: -

6. Bölcsődei ellátás a 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban Gyvt.) 42. §-a értelmében

42. § (1) A bölcsődei ellátás keretében - ha e törvény kivételt nem tesz - a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani.
- (2) Bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.
- (3) Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető.
- (4) A bölcsődei ellátás keretében az (1) bekezdés szerinti ellátáson túl - szolgáltatásként - speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatás is biztosítható. Ezeket a szolgáltatásokat a gyermek hatodik életévének betöltéséig lehet igénybe venni.
- (5) A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.
- 42/A. § (1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható
- a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,
- b) a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,
- c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét
- ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,
- cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.
- (2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.
- (3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.
- (4) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

Szombathelyen a 3 év alatti gyermekek napközbeni ellátását a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény **8 tagbölcsődéjében 586 férőhelyen**, valamint **2 mini bölcsődéjében 14 férőhelyen** biztosítja a Szombathelyen élő, valamint a Szombathelyi Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött feladat-ellátási megállapodás alapján a környező településekről érkező gyermekek számára. Jelenleg feladat-ellátási megállapodásunk van: Gencsapáti, Torony, Sé, Náriai és Ják települések önkormányzatával.

7. A bölcsődei ellátás megszűnésének esetei a Gyvt. 37/A. § értelmében:

- Határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam – illetve a meghosszabbított időtartam leteltével.

- Jogosultsági feltételek megszűnésével.
- Az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátás megszüntetését a jogosult, illetve törvényes képviselője kérvényezheti, melynek alapján az intézményvezető az ellátást megszünteti. Az ellátás a megegyezés időpontjában, illetve ennek hiányában, a megállapodásban foglaltak szerint szűnik meg.
- Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátást megszünteti, ha a jogosult a házi rendet ismételten súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei okai már nem állnak fenn.
- Abban az esetben, ha a jogosult az ellátást három hónapig bejelentés nélkül nem veszi igénybe.
- A jogosult halála esetén.
- A 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 35.§ (1) értelmében, ha a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek napközbeni ellátását biztosítja, a gyermek bölcsődei nevelésének, gondozásának megkezdését követő legalább három hónap elteltével a gyermek házi orvosának, az intézmény gyógypedagógusának, konduktorának, kisgyermeknevelőjének, a bölcsőde vezetőjének valamint abban az esetben, ha a család kapcsolatban van a család- és gyermekjóléti központ munkatársával, az ő a véleménye alapján - az intézmény vezetője a szülővel együtt, értékeli a gyermek beilleszkedését, és dönt a gyermek további neveléséről, gondozásáról.
- Gyvt. 42/A. § (4) szerint meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.
- *A házirend súlyos megsértése:* A házi rend súlyos megsértésének minősül, ha a szülő a bölcsőde működési rendjét akadályoztatja. Ebben az esetben az intézményvezető gyermekvédelmi intézkedéseket is kezdeményezhet.

Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátás megszüntetéséről, valamint az ellene tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat, vagy törvényes képviselőjét. Egyet nem értés esetén a jogosult vagy törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül, a fenntartóhoz fordulhat. A fenntartó végrehajtott határozatáig az ellátást biztosítani kell.

Az ellátás megszűnésekor a felek elszámolnak egymással, amely kiterjed

- a térítési díj rendezésére,
- az intézmény tárgyi eszközeiben okozott szándékos károkra.

8. A bölcsődei ellátásunk a gyermek számára a 15/1998.(IV.30) NM rendelet 41. § (2) értelmében biztosítja:

- A bölcsődei módszertani szervezet (Magyar Bölcsődék Egyesülete) honlapján közzétett Bölcsődei nevelés-gondozás Országos Alapprogramja alapján a bölcsődei ellátás keretén belül a nevelést és gondozást, és az ehhez kötelezően biztosítandó eszközöket és felszereléseket (15/1998. NM rendelet 11. melléklet).
- A gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítjuk a nevelés és gondozás feltételeit, a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét, a játéktevékenység feltételeit, a szabadban való tartózkodás feltételeit.
- A gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetést. A bölcsődében az étkeztetést a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően biztosítjuk saját főzőkonyháinkon.

A bölcsődei ellátásunk a szülő számára biztosítja:

- A házi rend megismertetését
- Az adaptációhoz szükséges időt és feltételeket.
- A tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről.
- Megismerhesse a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentációkat.
- Megismerhesse a gyermekcsoport életét, napirendjét.
- Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon.
- Az intézmény működését illetően mondjon véleményt és tegyen javaslatot.
- **A gyermekért az érkezése utáni átvételétől, a hazamenetele előtti átadásig a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény vállalja a felelősséget.**

9. A bölcsődében egy főállású gyógypedagógus és egy főállású konduktor segíti a kisgyermeknevelők munkáját. Tudomásul veszem, hogy minden gyermekcsoportot heti rendszerességgel látogatnak és figyelemmel kísérik a gyermekek fejlődését. **Észrevétel esetén felveszik a családdal a kapcsolatot.**

10. A tájékoztatási kötelezettséget a Gyvt. 33. §-a szerint valósítjuk meg: A személyes gondoskodás feltételeiről a kérelem benyújtásakor a kérelmezőt tájékoztatni kell. A személyes gondoskodást nyújtó ellátás esetén az ellátás megkezdésekor az ellátásra jogosult gyermeket és törvényes képviselőjét, tájékoztatni kell:

- Az ellátás tartalmáról és feltételeiről.
- Az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról, a törvényes képviselő köteles az intézményi nyilvántartásokhoz szükséges adatokról és azokban történő változásokról 8 napon belül információt szolgáltatni.
- Az ellátásra jogosult gyermek és hozzátartozói közötti kapcsolattartásról, különösen a távozás és a visszatérés rendjéről.
- Az érték -és vagyonmegőrzés módjáról.
- Az intézmény házirendjéről.
- A panaszjoga gyakorlásának módjáról.
- A fizetendő térítési, illetve gondozási díjról.
- A jogosult jogait és érdekeit képviselő Érdekképviselői Fórumról.

A szülő a tájékoztatás megtörténtéről a megállapodás végén aláírásával nyilatkozik.

11. Térítési díj fizetése a bölcsődében

A bölcsődében étkezési és személyi térítési díjat kell fizetni.

A Gyvt. 146.§ - 151.§ alapján a személyes gondoskodást nyújtó alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátása **személyi térítési díjának megfizetésére** a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő vagy más törvényes képviselő köteles, a jogviszony megkezdésének első napjától az intézménynek megfizetni.

A Gyvt.147.§ (2) alapján a bölcsőde esetében az intézményi térítési díjat külön meg kell határozni a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére és a vele történő foglalkozásra (a továbbiakban együtt: gondozására) valamint a gyermekétkeztetésre vonatkozóan.

A Gyvt. 148.§-a alapján a bölcsődei ellátásért fizetendő térítési díj mértékét az Önkormányzat rendeletben szabályozza. A térítési díj mértékét minden év március 31-ig a fenntartó önkormányzat képviselő testülete határozza meg.

A Gyvt. 150§-a alapján ingyenes ellátásban kell részesíteni a jogosultat, ha a térítési díj fizetésére kötelezett jövedelemmel nem rendelkezik. Bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátás esetén

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek,

- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek,
- a három- vagy többgyermekes család gyermekének,
- az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, a nevelésbe vett gyermek,
- a védelembe vett gyermek gondozását térítésmentesen kell biztosítani.

A személyi térítési díj összegének megállapítása

A Gyvt. 150. § értelmében a személyi térítési díj megállapításánál a gyermekek napközbeni ellátása esetében a gyermek családjában az egy főre jutó rendszeres havi jövedelmet kell figyelembe venni.

A személyi térítési díj összege igénybe vevőnként nem haladhatja meg bölcsődében és mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátás esetében - amennyiben a fenntartó az egy főre jutó bölcsődei ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetés mellett a bölcsődei ellátás keretében nyújtott gondozásra is megállapít személyi térítési díjat - a rendszeres havi jövedelem;

- amennyiben a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben az egy főre jutó jövedelem 25%-át,
- amennyiben a gyermek ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben részesül az egy főre jutó jövedelem 20%-át.

12. A gyermekétkeztetésére és a kedvezményekre, támogatásokra való jogosultság feltételei:

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani, azaz ingyenes étkeznek, ha

- a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermek,
- családban 3 vagy több gyermeket nevelnek,
- családban tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek
- gyermeket nevelésbe vették
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át,
- támogatás igényelhető egyedi helyzetre való tekintettel, amennyiben a szülő írásban nyújt be méltányossági kérelmet az intézményvezető felé.
email: sebestyen.bianka@ebi.szombathely.hu

13.. A bölcsődei étkeztetésért és gondozásért fizetendő személyi térítési díjat a szülő vagy a törvényes képviselő köteles határidőre megfizetni.

Az étkezési és a személyi térítési díjat banki átutalással kell befizetni. Az utalást a számla kiállítását követő nyolc napon belül köteles a szülő kiegyenlíteni. Amennyiben a szülő a fizetési határidőn belül nem teljesíti fizetési kötelezettségét, a gyermeket a befizetés elmulasztását követő naptól nem tudjuk fogadni!

Az étkezés reggelit, tízórait, ebédet és uzsonnát foglal magába.

A napi étkezési díj összege: ..... Ft.

Az intézmény vállalja ..... nevű gyermek (Taj száma: .....)
napközbeni ellátását, bölcsődei alapellátás formájában (SZMJV 11/1993. (IV.1.)
rendelete alapján).

A bölcsődei ellátás esetében a gyermek családjában egy főre jutó rendszeres jövedelmet
kell figyelembe venni. Ingyenes ellátásban kell részesíteni azon gyermekeket, akikre a
1997. évi

XXXI. tv. (Gyvt) 150.§ (5). (6) vonatkozik.

A Gyvt. 150. § (6) bekezdésében foglaltakon túlmenően térítésmentesen kell biztosítani az
ellátást, ha a gyermek a 3. életévét betöltötte.

A ..... nevű gyermek után fizetendő személyi térítési díj összege: .....
Ft/nap.

14. Amennyiben az étkezési vagy személyi térítési díj összege változik a szülők jövedelme,
vagy más egyéb ok függvényében, abban az esetben szükséges az új étkezési és
személyi térítési díjat a „**Megállapodás az étkezési és személyi térítési díjak
módosítására**” dokumentumban rögzíteni, amely továbbiakban jelen megállapodás
részét képezi.

15. Amennyiben a **szülő nem fizeti meg a térítési díjat**, a következő hónaptól az
intézmény vezetője felszólító levélben értesíti a szülőt a tartozásról. A felszólítást
követően sem rendezett hátralék esetén az intézmény Szombathely Megyei Jogú Város
Önkormányzata felé továbbítja a rendezetlen számlát további intézkedésre. Személyi
térítési díj túlfizetése esetén a túlfizetések a következő hónapban kerülnek jóváírásra,
amennyiben a túlfizetés nem jóváírható, visszautalásra kerül.

16. Ha a **szülő gyermekét betegség vagy más ok miatt nem hozza bölcsődébe**, a bölcsőde
vezetőjénél köteles bejelenteni a távolmaradást és annak várható időtartamát, valamint
a távolmaradásra okot adó körülmény megszűnését és azt, hogy a gyermek mikor veszi
igénybe újból a gyermekétkeztetést. Az étkezés lemondásánál a hiányzás első napját a
szülő fizeti meg.

**17. Az étkezési adagok kezelése az étkezési programban a szülők vagy törvényes
képviselők feladata.** (továbbiakban szülő)

A szülő saját felhasználó névvel tud az ECO Stat programba belépni, ahol az előzetesen
minden nevelési napra rögzített étkezési adagokat az igénybevétel függvényében
módosítani tudja. A szülő kötelessége az étkezési adagok megrendelését vagy
lemondását a programban megtenni. Betegség esetén **minden nap 8.30-ig tudja a
következő napi** és az azt követő étkezéseket lemondani, **amennyiben** ez nem történik
meg, és **a szülő nem módosítja az étkezések
igénybevételét az ECO Stat programban, köteles az esetlegesen igénybe nem vett
adagokat is kifizetni.**

A módosítást követő naptól a szülő - az általa rögzített változásoknak megfelelően - a
távolmaradás idejére mentesül a gyermekétkeztetésért fizetendő térítési díj fizetésének
kötelezettsége alól.

**18. A bölcsőde nyáron 4 hétre, télen a két ünnep között zárva tart a fenntartó döntése
alapján.**

A nyári zárás időpontjáról a szülőket február 15.-ig tájékoztatjuk. Nevelés-gondozás nélküli
munkanap a bölcsődében **április 21-e**, vagy ha az heti pihenőnapra vagy munkaszüneti

napra esik az azt követő legközelebbi munkanap. A nevelés nélküli munkanapra igény esetén ügyeletet tudunk biztosítani.

19. A szülői felügyeletet gyakorló személy **a házirendet betartja**, valamint együttműködik az ellátásban közreműködő személyekkel.
20. Bölcsődénk a Gyt.35-36.§ alapján **Érdekképviselési Fórumot** működtet, melynek munkájában a szülők, a dolgozók és az önkormányzat képviselője vesznek részt. Az Érdekképviselési Fórum dönt az elé terjesztett intézményi panaszokról, intézkedéseket kezdeményez. Az Érdekképviselési Fórumnak címzett panaszt az intézményvezetőnél kell benyújtani.
21. A szülő megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló kötelezettségek elmulasztása esetén **panaszával az intézményvezetőhöz, valamint a fenntartóhoz fordulhat.**
22. Az intézmény adatszolgáltatási kötelezettséggel tartozik **KSH** felé, és rögzíti a bölcsődei szolgáltatások felhasználását **a Magyar Államkincstár Igénybe vevői Nyilvántartásában.**
23. A szolgáltatás igénybevételéhez az intézmény megbízottja **az alábbi adatokat kezeli:** szülő/gyermek neve, lakcíme, születési helye, ideje, szülő munkahelye, személyi igazolvány száma, telefonszáma, email címe, a gyermek Taj száma.
24. **A következő dokumentumok csatolandók a felvételi kérelemhez:**
Munkáltatói igazolás (amennyiben munkavállalás miatt kérte a bölcsődei ellátást), jövedelemigazolás (amennyiben gondozási díj fizetésére kötelezett), lakcímkártya (szülő/gyermek), személyi igazolvány (szülő), oltási könyv-státusz vizsgálati lapok-Taj kártya (gyermek), illetve amennyiben a gyermek valamely egyéni határozattal rendelkezik, azt kérjük a bölcsődevezetőnek átadni.
25. Az intézmény **beszámolót** nyújt be a fenntartónak minden év január 31-ig írásban, a februári közgyűlésen az intézményvezető beszámol az éves tervek megvalósulásáról. A beszámoló a bölcsőde honlapján nyilvánosan elérhető. <https://www.bolcsodeszombathely.hu>
26. **A személyes adataim kezeléséről** (2011.évi CXII. tv. 5.§ (1), a 1993. évi III. tv. 20§ értelmében a tájékoztatást megkaptam. Az intézmény tájékoztatott az országos rendszerbe való jelentésről. (KENYSZI)
26. Aláírással kijelentem, hogy megismertem az intézmény adatkezelési tájékoztatóját.
Szombathely, év hó nap

Szülő/gondviselő

Bölcsődevezető

9700 Szombathely, Bem József u. 33
 telefon: 0694/501550, 0694501551
 email: sebestyen.bianka@ebi.szombathely.hu
www.bolcsodeszombathely.hu

Megállapodás az étkezési és személyi térítési díjak módosítására

Mely létrejött egyrészről a **Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában lévő Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény** (9700 Szombathely, Bem J. u. 33) – ..... **Bölcsődéje**, mint a bölcsődei ellátást biztosító intézmény, képviseletében *Sebestyén Bianka*, valamint a bölcsődei ellátást biztosító intézmény képviseletében eljáró: ..... (továbbiakban Intézmény), valamint a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek szülője (törvényes képviselője) között.

A felek rögzítik, hogy .....napján megállapodást (iktatószám: .....) kötöttek egymással a .....nevű gyermek bölcsődei ellátására.

A .....**iktatószámú szerződés 13. pontja az alábbiak szerint módosul:**

A napi étkezési díj összege: .....Ft.

A bölcsődei ellátás esetében a gyermek családjában egy főre jutó rendszeres jövedelmet kell figyelembe venni. Ingyenes ellátásban kell részesíteni azon gyermekeket, akikre a 1997. évi

XXXI. tv. (Gyvt) 150.§ (5). (6) vonatkozik.

A Gyvt. 150. § (6) bekezdésében foglaltakon túlmenően térítésmentesen kell biztosítani az ellátást, ha a gyermek a 3. életévét betöltötte.

A.....nevű gyermek után fizetendő **személyi térítési díj** összege: .....**Ft/nap.**

A szerződés egyéb rendelkezései változatlanul hatályban maradnak.
 Szombathely, év   hó   nap

Szülő/gondviselő

Bölcsődevezető

2. melléklet: Házi rend

Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény
Szombathely, Bem József u. 33.
Telefon: 94/501-550

H Á Z I R E N D

Bölcsőde címe: Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény
Csicsergő Bölcsőde

Telefonszám: 94 505-636

Bölcsődevezető: Leibingerné Németh Elvira

Telefon, e-mail:	94 505-636
Bölcsődevezető helyettes:	-
Telefon, e-mail:	-
Intézményvezető:	Sebestyén Bianka
Intézményvezető székhelye:	Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény 9700 Szombathely, Bem J. u. 33.
Telefon, e-mail:	06 94/501-551 sebestyen.bianka@ebi.szombathely.hu
Gyermekvédelmi felelős	Péter Anita
Telefon, e-mail:	06 94/501-550 peter.anita@ebi.szombathely.hu
Gyermekjogi képviselő	Turi Renáta
Telefon	06/ 20 4899 642
E-mail:	renata.turi@ijsz.bm.gov.hu
Az intézmény fenntartója:	Szombathely MJV Önkormányzata 9700 Szombathely, Kossuth L. u. 1-3. Telefon: 06 94/520-100 Elérhetőség: Egészségügyi és Közszolgálati Osztály Osztályvezető: Vinczéné Dr. Menyhárt Mária Vinczene.Maria@szombathely.hu

- A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény tagbölcsődéibe a felvétel önkéntes, kérelemre történik, melyet a gyermek törvényes képviselője terjeszthet elő a bölcsőde által kiadott formanyomtatványon. A kérelmet a bölcsőde vezetőjéhez kell benyújtani.
- A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos vagy a háziorvos, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, illetve a gyámhatóság is kezdeményezheti.
- A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény vezetője a gyermek törvényes képviselőjével megállapodást köt az alábbiakról:
- az ellátás várható időtartamáról
  - a fizetendő étkezési és gondozási személyi térítési díj mértékéről, a fizetésre vonatkozó szabályokról.
  - a szolgáltatások formájáról, módjáról.

A gyermekek jogai:

- Segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez.
- Sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakoztatását segítő különleges ellátásban részesüljön.
- A fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségre káros szerek ellen védelemben részesüljön.
- Emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön.
- A hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban – nevelésben részesüljön
- A védelme érdekében eljáró szakemberek –különösen a gyermek bántalmazásának felismerése és megszüntetése érdekében – egységes elvek és módszertan alkalmazásával járnak el.
- A médiában fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen, továbbá, hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.
- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy tudatos és felelősségteljes internet-, valamint médiahasználatot – ideértve a zaklatás internetes formáival szembeni hatékony fellépést – biztosító nevelésben, oktatásban és képzésben részesüljön. (1997.évi XXI.tv. 6 §)

-

A szülők jogai és kötelességei:

- Megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését – gondozását bízza,
- Megismerhesse a gyermekcsoportok életét, Megismerje a nevelési – gondozási elveket,
- Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől,
- Véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban,
- Megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat,
- A gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- A fizetendő térítési díjat időben rendezze,
- Az intézmény házirendjét betartsa. (1997. évi XXI.tv.12. §)

Intézmény által nyújtott szolgáltatás:

- A bölcsődei ellátás alapelveire épülő szakszerű nevelés-gondozás.
- Napi négyeszeri étkezés, nyugodt alvás, pihenés feltételeinek biztosítása.
- Gyermekek szabadlevegőn tartózkodásának biztosítása, egészséges életmód feltételeinek biztosítása.
- Életkornak és egyéni fejlettségnek megfelelő játéktevékenység feltételeinek biztosítása az élménypedagógia eszközeivel.

- Sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztésre-gondozásra jogosult gyermekek esetében gyógypedagógus és konduktor által nyújtott konzultáció, tanácsadás, fejlesztés.

A gyermek számára nyújtott szolgáltatások módja:

- életkorának megfelelő gyermekcsoportban a szükségleteinek, igényeinek, fejlettségének megfelelően kialakított napirend a kisgyermeknevelő egyénre szabott nevelő gondozó munkáján keresztül biztosítja a gyermek fejlődését, személyiségének kibontakoztatását.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. évét betöltötte,
- sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztésre-gondozásra jogosult gyermek esetén a gyermek maradhat a 3. életévének betöltése után a gyógypedagógus, a házi gyermekorvos, a bölcsődevezető és a szülő team megbeszélése alapján, észrevételeik, álláspontjuk egyeztetésének függvényében, az általuk meghatározott időpontig.
- a bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.
  - annak a gyermeknek a bölcsődei ellátása, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetve magatartás zavara veszélyezteti a többi gyermek épségét.
- a házirend súlyos megsértése esetén.

Nyitvatartás: A bölcsőde munkanapokon 6.00 – 18.00-ig tart nyitva.

A kisgyermeknevelők 6.00-17.00-ig csúsztatott munkarendben dolgoznak.

A gyermekek fogadása ebben az időszakban történik.

1. A bölcsődébe munkanapokon reggel **6.00 – 10.00 óráig** érkezhetnek a délelőtti folyamán a gyerekek. **A reggeli 8.00-8.30-ig tart.** Kérjük, amennyiben lehetőségük engedi, a gyermekek átadása az étkezés előtt vagy után történjen, mivel a kisgyermeknevelő ebben az időben egyedül felügyeli a csoportban étkező gyermekeket! A gyermekek hazavitelére közvetlenül az étkezések után **12.00 órakor**, illetve **15.15 – 17.00 óráig** van lehetőség. **Egyéni igény jelzése esetén** a gyermeket **5.30 órától** tudjuk fogadni, valamint a gyermekek felügyeletét, nevelését-gondozását **17.30 óráig** tudjuk biztosítani.
2. A bölcsődéből a gyermeket csak a szülői felügyeletet gyakorló személy, vagy az általa írásban megbízott, legalább 18. életévét betöltött személy viheti el.
3. Bölcsődébe érkezéskor, amíg a szülő a gyermeket át nem adja a kisgyermeknevelőjének, illetve távozáskor, miután a szülő gyermeket átvette, a bölcsőde egész területén **a szülő viseli a teljes felelősséget gyermekéért.**
4. A bölcsődei öltözőszekrény csak a gyermek ruhájának tárolását biztosítja. A bölcsődébe behozott, otthagyt **tárgyakért nem tudunk felelősséget vállalni. Az öltözőszekrényben ételt tárolni Tilos!**
5. A bölcsődébe csak **egészséges gyermek** hozható. A közösség egészsége érdekében a 37, 5 °C és ennél magasabb hőmérsékletű vagy antibiotikumos kezelés alatt álló, illetve fertőzésre gyanús gyermek a bölcsődét nem látogathatja. **A családban előforduló**

fertőző betegségről a bölcsődét értesíteni kell! Betegség után a gyermeket csak orvosi igazolással tudjuk fogadni! (15/1998.(IV.30.) NM rend. 38.§)

6. A gyermek napközbeni megbetegedése esetén a kisgyermeknevelő haladéktalanul értesíti a szülőt, vagy ha őt nem sikerül elérni, akkor a szülő által előzetesen pontos címmel és telefonszámmal megadott hozzátartozót, aki köteles mielőbb gondoskodni a gyermek elviteléről.
7. A térítési díj elszámolása érdekében a szülő köteles gyermeke bármilyen okból eredő távolmaradását a hiányzás kezdő napján 8.00-ig bejelenteni! **A szülő abban az esetben is köteles gyermeke hiányzását jelezni, amennyiben mentesül az étkezési vagy személyi térítési díj fizetése alól.**
8. **Az étkezési adatok kezelése az étkezési programban a szülők vagy törvényes képviselők feladata.** A szülő/ törvényes képviselő az előre felrögzített étkezési napokat a gyermek hiányzása esetén a hiányzást megelőző nap 8. 30-ig törölheti. Amennyiben az étel helyben történő elfogyasztását a gyermek előre nem látható hiányzása, betegsége vagy egyéb ok akadályozza, a részére biztosított étel elvitelét a szülője, más törvényes képviselője vagy az általa megbízott személy elviheti 11.00 és 12.00 óra között. Az étel elviteléhez a szülő biztosítja az étel tároló dobozt vagy éthordót. Az étel elviteléről a szülő nyilatkozatot ír alá.
9. **A szülő a gyermek bölcsődei beszoktatása alatt a gyermekével együtt a csoportszobában tartózkodik,** de csak olyan tevékenységet folytathat, amely sem a saját sem a többi gyermek nevelését/gondozását nem zavarhatja!
A beszoktatási időn túl, a kisgyermeknevelővel előzetesen egyeztetett időpontban lehetőség van a gyermek bölcsődei látogatására.
10. A gyermekkel kapcsolatos észrevételeket, kérdéseket, problémákat a szülő jelezheti a kisgyermeknevelőkkel való **személyes találkozás** során, előre egyeztetett időpont alapján szervezett **fogadóórán**, vagy a **családi füzetbe** történő bejegyzéssel lehet megtenni, valamint negyedévente szülőcsoportos megbeszélésen, ahol a kisgyermeknevelővel személyes beszélgetésre van lehetőség.
11. **Az étkezési és a személyi térítési díjat banki átutalással kell befizetni. Az utalást a számla kiállítását követő *nyolc napon* belül köteles a szülő kiegyenlíteni. Amennyiben a szülő a fizetési határidőn belül nem teljesíti fizetési kötelezettségét, a gyermeket a befizetés elmulasztását követő naptól nem tudjuk fogadni!**
11. A bölcsőde alapfeladata körébe nem tartozó **szolgáltatásokat** csak térítés ellenében nyújt. Ezekre igény esetén külön megállapodást köt.
13. A gyermekcsoportokba, gyermeköltözőkbe **élelmiszert** behozni TILOS!
14. A bölcsőde egész területén és a bölcsőde udvarán a **dohányzás szigorúan tilos!**

15. A bölcsőde udvarára **kerékpárt behozni**, vagy az udvar területén **tárolni balesetveszélyes és tilos!**

16. A babakocsikat csak az erre kijelölt helyen lehet tárolni, más helyiségbe betolni vagy bevinni tilos!

17. A **bölcsőde nyári lezárását**, a szülők igényeihez igazodva, a fenntartó állapítja meg. Minden év április 21.-e vagy az azt követő első munkanap **Bölcsődék Napja**, nevelés nélküli munkanap.

A **nyári lezárás** ideje alatt, és a **Bölcsődék Napján** igény szerint **ügyeletes bölcsődét biztosítunk**.

17. A **bölcsőde téli lezárása a két ünnep között történik**.

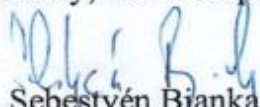
18. Az ellátás körülményeit érintő kifogások vagy egyéb sérelem esetén a **szülő panasszal**

élhet a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény vezetőjénél.

A bölcsődében **Szülői Érdekképviseleti Fórum** működik. A gyermekjogi képviselő elérhetősége a gyermekköltözőkben rendelkezésre áll.

A házirend hatálya kiterjed az intézmény valamennyi bölcsődéjébe járó gyermekekre és szüleikre, továbbá a bölcsőde valamennyi alkalmazottjára. A Házirend aláírásával egy időben lép hatályba, visszavonásig érvényes.

Szombathely, 2024. szeptember 1.

Sebestyén Blanka
Intézményvezető

FELHASZNÁLT IRODALOM

- (<http://nepesseg.com/vas/>)
- (https://www.nyugat.hu/tartalom/cikk/demografia_oregedes_szombathely_statistika)
- A Bölcsődei Nevelés-Gondozás Országos Alapprogramja (2024.)
- <https://bolcsodeszombathely.hu/hu/letoltesek/altalanos-informaciok/lista/>
- https://admin.webgenerator.hu/uploads_customer/11114970/F%C5%91men%C3%BC/Szakmai%20anyagok/M%C3%B3dszertani%20kiadv%C3%A1nyok/Modszertani_level_jatek_a_bolcsodeben.pdf
- https://issuu.com/magyarbolcsodekegyesulete/docs/tovabbkepzes_labirintusa_beliv_issuu
- https://zoldito.blog.hu/2024/01/10/zold_jeles_napok_es_kornyezetvedelmi_akciok
- <https://allatvedelemgyerekeknek.hu/>
- A bölcsődés gyermek jogairól – Magyarországi Pikler-Lóczy Társaság Nyilatkozata, Szerzők: Magyar és német nyelvű Pikler bölcsődei munkaközösség, Megjelent: 2014. november 7-8-án Budapesten megrendezett német és magyar nyelvű bölcsődei szakmai napok alkalmából
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 17. § (1)-(4) bekezdésében szabályozott feladatok végrehajtása érdekében – szabályzat - Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény